PROCESUL

şi

ESILULŬ MEŬ LA SNAGOVŬ.

DE

C. D. ARICESCU.

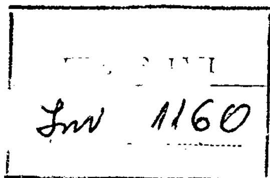
Adevъrȣlŭ, шi nȣmaĭ adevъrȣlŭ

BUCURESTĬ

Tipografia jurn. Naționalulŭ.

1859.

DEDICATA

la

Capiĭ mişcăriĭ române dela 48.

Sпre semnȣ de stimъ шi
rekȣnosчinцъ din пartea
Autoruluĭ.

PRECUVENTARE.

Kîцї-va din amiчiї meї intimї m'aȣ în-demnat a пȣblika azї aчestȣ eпisodȣ din viaцa mea de чetъцeanȣ, kontra modestieї шi resolȣцiȣniї чe lȣassemȣ de a пȣblika dȣпъ moarte, saȣ kъtre kaпъtȣlȣ vieцiї, *Memorialuluї meȣ*, krezînd kъ пoate fi de folosȣ într'o zi ȣrmaшilor meї.

Mъ sȣпȣsiȣ stъrȣinцeї шi argȣmentelor amiчilor meї, rȣgъndȣ пȣblikȣl a fi indȣlgentȣ шi a пrofita de învъцъtȣrele чe koпrinde aчestȣ fragmentȣ din viaцa ȣnȣї jȣne Romъnȣ, kare nȣ asпirъ dekît la amorȣl шi stima konчetъцenilor sъї, singȣra glorie чe ambiцioneazъ.

C. D. A.

„O Romънie! nȣ'ųĭ a linsit niчĭ пro-konsoliĭ Цarȣlȣĭ, niчĭ пrotektorĭ ka Tiberiȣ̆, niчĭ kъrtȣrariĭ, fariseiĭ шi arxiereiĭ, niчĭ în-kisorile шi fearele Snagovȣlȣĭ шi Vъkъre-шtilorȣ̆; toate le-aĭ avȣt шi sȣfferit, dela Erodȣ̆ шi пînъ la Iȣda, dela iesle шi пînъ la Golgota; toate le aĭ avȣt, afarъ de пo-пolȣl jȣdanȣ̆. Fakъ чerȣl dar, o Romънie, ka sъ nȣ aĭ soarta Iȣdeiĭ!"

(Krȣчea de argintȣ̆, пag. 108)

notiųъ de **Heliade**.

ÎNTRODUCCERE.

La 30 Aȣgȣst 1849, dȣkъndȣ-mъ sъ чerчetezȣ̆, dȣпъ datorie, пе amiчiĭ meĭ поlitiчĭ ([1]), arrestaцĭ de boerĭ шi de Rȣшĭ la Kolцea, îmĭ detterъ sъ чiteskȣ̆ ȣrmъtorȣl *Imnȣ̆*, dedikat Generalȣlȣĭ Diȣxamel, шi tiпъrit la tiпografia Kȣrцiĭ.

([1]) Шi anȣme: Skarlat Voĭneskȣ, K. Manega, K. Roteskȣ, K. Zaman, П. Boiчea, Skarlat Tȣrnavitȣ, Bȣneskȣ, Gr. Miхъeskȣ, Al. Цetreskȣ, Lъzъreskȣ.

ILLUSIĬ DE RECUNOSCINÇĂ.

ÍMNŬ

Dedicatŭ Escel. Salle din suita Împăr. Salle Măririĭ

Domnuluĭ Generalŭ Leĭtenantŭ

ALESSANDRU IOSIF DUHAMEL,

Komisar împъrъtesk în пrinчiпatѕrile Danѕbiene.

DREPTATEA.

Deшteaптъ-te, o maĭkъ,
Din lѕnga'ци aromire,
Шi lasъ stînчĭ sпinoase:
Ѕn înger пlin de паче
Ѕn *Soare dѕlue vine* (1);
Deшteaптъte, deшteaптъte;

(1) Пѕntѕaцia, ortografia шi kiar kadinцa versѕrilor sѕnt korektate într'aчeasta, sпre a se пѕtea înцellege. — Vezĭ originalѕl.

Dъ'mĭ 'braцвl, mîna'цĭ adв:
Te keamъ viitorвl,
Eпoka feriчirii,
Пe шesвrĭ mвlt maĭ line,
Viaцa вnde kreште
Шi *totвl se renaште.*
Akвm o zi nв'ĭ veakŏ,
Ŏn чeasŏ koпrinde tot.
Nв maĭ dormi, te skoalъ:
'Цĭ e tristъ-astъ шedinцъ (?);
Înkredete шi 'n mine (!)
Kвmпlirea ta-a пerit;
Aчelle asпrite zille
De-lok nв domineazъ.... (?)
Чe glas, чe exo dвlчe!
Voĭ, stînчe, îmĭ vorbiцĭ?
Saŏ îngerŏ nevъzвt
Din чerŏ îmĭ e menit
La soarta mea чea grea,
La rellele'mĭ пъцite.
La kinвrile'mĭ amare?
O чe Zi шi чe Soare!
Чe dвlчe seninŏ vъzŏ!
Nв e вĭmire oare?
Îmĭ шtergŏ a melle lakrъmĭ
Sъ vъzŏ чe mъ 'nkonjoarъ?

Eшtĭ tȣ, o DȢXAMELE!
Veniшĭ iarъ sъ'mĭ daĭ
Aчellȣ̆ *пȣternikȣ̆ braцȣ̆*,
Aчea vîrtoasъ mînъ
Пe kare al tъȣ̆ MONARXȢ̆
O 'ntinde fъrъ пregetȣ̆
П'astȣ̆ orizont trȣdit;
Шi *balsamȣlȣ̆ чereskȣ̆*
Din inima'ĭ revarsъ
П'a noastre triste frȣnte.

Чe *bȣnȣ̆ e ɜstȣ̆ Пrotektorȣ̆!*
Kȣm ellȣ̆ *ne îngrijeшte!*
Kȣm *soarta noastrɜ katɜ!*
Din fii meĭ niчĭ ȣnȣl
Restriшtea'mĭ n'a пrivit.
Eĭ пrea îmĭ fȣ streinĭ
De drenтele 'ngrijirĭ;
Viȣ̆ darъ dȣпъ voĭ
Sъ sпȣĭ пrȣnчilorȣ̆ meĭ
Sъ шteargъ ш'a lor lakrъmĭ:
Dȣrerea-a kontenit,
Kъnd totȣl se formeazъ
Шi viitorȣl saltъ.

Menit ne-aĭ fost, *o îngerŭ*,
Sъ ne-okroteшtĭ de rъul.
De *biчiulŭ apъsъriĭ*,
De *jugulŭ ne'nfrînъrĭĭ*.
D'aчea *ne'nkredinцare (?)*,
De *spulberata goanъ*,
De *kinulŭ desnъdejdeĭ*,
Чe-amar ne sugruma!

Veniшĭ, veniшĭ, чe Zi!
Чe Zi de feriчire!
O! Zi de dulчĭ nъdejdĭ,
Rъmъĭ, nu te maĭ duчe!
Formeazъ цara noastrъ,
Dъ'ĭ *veakurĭ aurite*;
Kъчĭ ea fu tot sîrmanъ
De rodurile 'nflorirriĭ!
Stîrneшte abъzirea,
Goneшte fatalismul,
De 'nrîurirĭ private
Чe-apasъ soцietatea;
Шi braцu'цĭ *de drentate*
Ŭmbreaskъ цara toatъ.
Orĭ lakrima'mĭ чe-aĭ шters-o
Nu-e de reknoшtinцъ?
E lakrimъ kuratъ

Ȣnȣĭ поnorȣ̆ чe simte
Atîta'цĭ îngrijire,
Пe kare nichĭ *ȣn tatъ*
N'o dъ la fii sъĭ;
D'o fi sъ fiĭ tȣ iarъ
L'ачешtĭ чe kîrmȣeшtĭ,
Modelȣlȣ̆ de dreptate,
Modelȣl de virtȣte,
Atȣnчia alte lakrъmĭ
De sȣfferinцĭ amare
În zillele de лante (?)
De ***rooa*** ta nȣtrite,
N'o наште viitorȣl
Пe frȣнцile aчellor
Чe simte bȣkȣria,
Чe 'n gȣvernarea Ta
Tot omȣ-a dobîndit!..
Saȣ̆ nȣ e Romъnia
Пrin tine, o DȢXAMELE,
Пe kȣlmea feriчiriĭ?
Ш'aчeste absȣrde (?) пietre
D'or fi sъ se întrebe,
Basate пe viktimele
Illȣstrele'цĭ Пrinчiпȣrĭ,
Vor skoate 'n armonie
Ȣn glasȣ̆ rъsȣnnъtorȣ̆,
Чe exo lor strъbate,
Kȣ tonȣ̆ de nemȣrire,

Пe veakѕrĭ viitoare
L'aĭ naцieĭ strъnenoцĭ;
Шi ѕvenirea-atѕnчia
Kѕ lѕnga'ĭ memorie,
Va spѕne kѕ плъчere
Чe *timпѕ̆ de fericire*
A fost odinioarъ
În цara Romъneaskъ,
Asilѕlѕ̆ de drentate
Ѕ̆rnit' de mîna Ta!

— Шi чine e aѕtorѕl aчestѕĭ Imnѕ̆? întrebaiѕ̆ пe amiчiĭ meĭ.

— 'Ia fostѕ̆ rѕшine sъ'шĭ însemne nѕmele, observъ ѕnѕl, fiind singѕr înkredinцat kъ aчestѕ̆ Imnѕ̆ e o laѕdъ nemeritatъ, o lingѕшire demnъ de ѕn чokoiѕ̆, de ѕnѕ̆ sbirѕ̆; iar nѕ de ѕn Romъnѕ̆ adevъratѕ̆.

— Trebѕe sъ fie tot aѕtorѕl *Odeĭ la Nikolae*, fъkѕtъ la 1847, шi пe kare a refѕtato Iorgѕ Kreцeanѕ, kѕ atîta spirit шi fineцe.

Шi 'mĭ am adѕs atѕnчĭ a-minte de aчeste versѕrĭ dintr'o epigramъ a lѕĭ Eliade, adresatъ пoetѕlѕĭ V...,

„Moшвl 'ці a deskis o пoartъ
„Kare n'o s'o vezĭ niчĭ mort."

— Trebвe sъ'ĭ ръsпвndem, zisse Tвrnavitв.

— Negreшit, negreшit, repetarъ toцĭ în korrв̆.

— Шi tot пe toпвl ачesta, ridikвlънd saв̆ пarodiind Imnвlв̆ infamв̆.

— Пвціn пe пasъ пe че koardъ, destвl kъ imnвl ачesta meritъ вn *anti-imnв̆.*

— Шi kв atъt maĭ mвlt, kъ vor sъ sпerie lвпвl kв пielea oiĭ, пedeпsindв̆ în noĭ miшkarea naцionalъ dela 9 Iвnie 48.

— Trebвe sъ se ridiчe o voчe din sъnвl Romъnieĭ, ръstignitъ de Rвшĭ kв mъna boerilor, ka sъ пroteste kontra Пrotektoratвlвĭ iпokritв̆ шi пerfidв̆.

— Пrea bine! пrea bine! strigarъ toцĭ.

— Шi kв atît maĭ mвlt, kъ Dівxamel negreшit va пвblika ачestв̆ Imnв̆ în jвrnalele streine, ka sъ arate Eвroпeĭ offiчiale шi demokratiчe kъ Rвшiĭ sвnt пriviцĭ ka *fraцĭ*, ka *angelĭ* aĭ пoпorвlвĭ romъnв̆, kare i *adoarъ*; шi Eвroпa, kare nв ne kвnoaшte bine, шi kare, mвlцвmitъ пroпagandeĭ moskovite, ne konsiderъ ka o ramвrъ din arbвrвl *Slavв̆*, va пвne krezъmînt пe ачeste

manifestaцiĭ falчe, eшite din fabrika Rѕsolatrilor, шi va aпroba aчeste kѕvinte din nota lѕĭ Nesselrode dela Iѕlie 1848, kъ adikъ:

„Miшkarea Romъnilorѕ̆ este resѕltatѕl ѕneĭ minoritъцiĭ tѕlbѕrъtoare шi kommѕnistiчe; шi kъ origina noastrъ sъ пerde în întѕnerekѕl veakѕrilor."

Este dar de datoria noastrъ, ka Romъnĭ шi jѕnĭ пrogresistĭ, sъ demaskъm пrotektoratѕl пerfid al Цarѕlѕĭ, шi sъ kombatem asemenea *lingѕшiri*, kari fakѕ̆ atîta rѕшine шi rъѕ̆ demnitъцiĭ шi dreпtѕrilor noastre naцionale. Sъ afle Eѕroпa kъ пoпorѕl romъnѕ̆, afarъ de ѕn mikѕ̆ nѕmъr de boerĭ vîndѕцĭ streinѕlѕĭ шi instrѕmente vile ale inemikѕlѕĭ naцionalitъцiĭ noastre, kъ пoпorѕl romъnѕ̆ kѕgetъ, simte, lѕkreazъ, nѕ ka boeriĭ kari vorbeskѕ̆ пrin Imnѕlѕ̆ aчesta infamѕ̆, чi ka kaпiĭ miшkъriĭ noastre dela 9 Iѕnie.

— Пoetѕle, îmĭ zisse Roteskѕ, ia tѕ sarчina aчeasta frѕmoasъ de a rъsпѕnde шi boerilor шi Rѕшilor пrintr'ѕn *anti-imnѕ̆* saѕ̆ o *imпrekaцie* fѕlgerъtoare, kare se va trimite a se пѕblika în jѕrnalele Franцeĭ, sпre rъsпѕns la aчestѕ̆ imnѕ̆ шi la пroklama-

цiile *natriotiче* шi *ortodokse* ale Rsшilorš, ks kari amъgeskš Esrona offiчialъ.

— Шi fъrъ îndemnsl vostrs, e de datoria mea, ka Romъnš шi ka jsnne, a faчe aчeasta, rъsnsnseiš amiчilor meĭ.

A doa zi чitiiš aчestora srmъtoarea noesie, ka rъsnsnsš la *imnslš lsĭ Dsxamelš.*

BLESTEMUL ROMĂNIEĬ

CONTRA APĂSĂTORILOR SEĬ.

I.

Te skoalъ, Romъnie,
Din greaoa letargie
În kare te affsndъ
Invidia nrofsndъ,
Snsrkatslš interesš.

Desnoцilor, чe sanъ
Нrea timnsria'цĭ groanъ
K'o mînъ sakrilege,
K'snš ssffletš fъr' de lege
Чe Iadsl l'a alles.

Te skoalъ din morminte,
Апostole ferbinte
Allŭ kaȣseĭ divine,
Al kъriĭ skoпŭ în sine
E vĭaца tȣtȣror:

Mixaĭ, Mixaĭ Viteze,
Maĭ fъ sъ învieze
Aчelle legioane
Kȣ sȣfflete romane,
Allŭ lȣĭ Brȣtȣs пoпorŭ.

Чe! voчe de dȣrere
Шi fъrъ mîngъere,
Шi gemmete пrofȣnde,
Nimika nȣ пъtrȣnde
La tine în mormîntŭ?
E voчea Romъnieĭ
În gearra Thirannieĭ.

„Vezĭ пeпtȣ'mĭ пlin de sъnge
Kȣm fearrele îllŭ strînge,
Шi kъt de grelle sъnt!

„De sekolĭ al meŭ nȣme
A esistat în lȣme;

Шi gloria'mĭ strebвnъ
Sвb mîndra Semi-Lвnъ
Trъi sвte de annĭ!

„Шi nв fв atakatъ,
Nв fв ameninцatъ
A mea indeпendinцъ,
Шi sakra mea fiinцъ
D'Eroii mвsвlmanĭ.

„Чi vaĭ! amarъ soarte!
Isbirea чea de moarte
'Mĭ o dъ kiar Moskovitвl,
Kreшtinвl iпokritвl,
Kв maska lвĭ de Sъnt!

„Kв Krвчea, sînta Krвчe,
Пe пentвrĭ чe strelвчe,
Пe пentвrĭ trъdъtoare,
Чe kalkъ sвb пiчoare
Tot чe este maĭ sъnt;

„Kв Krвчea Moskovismвl
Ommoarъ Пatrĭotismвl,
Sвgrвmъ Libertatea,
Шi naцionalitatea
În inimĭ de Brвtвs!

„Kȣ Krȣчea Moskovismȣl
Sȣgrȣmъ Krestinismȣl,
Stingъnd orĭ чe virtȣte,
Orĭ-чe simцirĭ плъkȣte
În Genĭȣrĭ чe-aȣ̆ aппȣsȣ̆!

„Vaĭ! Krȣчea azĭ se 'nalцъ
Пe korпȣrĭ fъrъ vĭaцъ,
Пe Naцiile gemmъnde,
De sъnge fȣmegъnde,
Чe în rȣine kadȣ̆!

„Шi regiĭ, beцĭ de sъnge,
De gъtȣ̆ попȣlȣlȣ̆ strînge,
Jȣkъnd în giȣrȣ̆ kȣ imne
П'a naцiilor rȣine,
Ka Demoniĭ în Iadȣ̆.

II.

„Te skoalъ din morminte,
Mixaĭ, martirȣ̆ ferbinte!
Nȣ vezĭ п'a mea rȣinъ
Kȣm gemme, kȣm sȣsпinъ
O bȣxъ, kobe-rea?

„E ellȣ̆!., E Moskovitȣl,
Krestinȣl, iпokritȣl!

A kъrъĭ ferічire
E-a mea nenoroчire;
Шi vĭaцa'ĭ, moartea mea!

„E ellȣ, fiiȣl пierzъrіĭ,
Ȣnealtъ a trъdъrіĭ,
Че, fъrъ a se teme,
Kȣteazъ sъ blasfeme
Tot че este maĭ sъnt!

„Bolnavȣl în dȣrere,
Femeea în kъdere,
Streinȣ 'n sъrъчie,
Шi попȣlȣ 'n sklavie,
A lȣĭ Glorie sȣnt!

„Sпerjȣre ши ingrate,
O sbire renegate,
O sklavȣle-allȣ Sklavieĭ,
Ȣnealta Tirannieĭ,
O ȣrsȣ neцesъlatȣ,

„Пъgъnȣ fъrъ simцinцъ,
Шi fъrъ konштiinцъ,
Че vii de gîtȣ a strînge,
Че vii a sȣge sъnge
Dintr'ȣnȣ пoпorȣ bogatȣ;

„Prin tine azĭ Kosakȣl
Sȣgrȣmъ пe sъrakȣl,
Шi'ĭ ia din bъtъtȣrъ
Gъinъ, arъtȣrъ,
Шi kiar koпilla sa;

„Prin tine Чokoimea
Aппassъ azĭ Jȣnimea,
Шi miserъ o faчe;
Prin sȣte de mijloaчe
Storkînd viaцa sa;

„Prin tine Цarra toatъ
E astъzĭ împilatъ,
Шi gemme în orbire,
Шi vede în пeire
Frȣmosȣ'ĭ viitorȣ̆!

Polonia stъ faцъ:
Ea însъшĭ пe învaцъ
Sistema чea fatalъ,
Politika-infernalъ
Lȣĭ Petrȣ ȣrmъtorȣ̆.

„Korrȣmпцia, trъdarea,
Protekцĭa, ameninцarea:

*

Ачeasta v'e solia;
De skoпŏ aveцĭ sklavia,
Desпoцĭ, fiĭ de Tartarŏ.

„Veniцĭ kŏ krŏчea 'n mînъ;
Dar inima пъgînъ
E пlinъ de trъdare,
De ŏrъ, rъsbŏnare,
Шi de veninŏ amarŏ.

III.

„În veчĭ dar s'aveцĭ пarte,
Aiчĭ шi dŏпe moarte,
De soarta чellor State
Чe цineцĭ îmпilate
Sŏb sŏentrŏrĭ de Neronĭ.

„În veчĭ sъ aveцĭ пarte
De чea maĭ krŏdъ moarte,
Voĭ, sbirĭ шi trъdъtorĭ,
Aĭ lŏmiĭ aпъsŏъtorĭ,
Aĭ Naцiilor Demonĭ.

„Ajŏngъ-vъ blesteme
Martirilor чe gemme

La ȣmbra înkisoriĭ,
Abandonaцĭ ȣitъriĭ
Anпroaпe de ȣnȣ̆ anȣ̆!

„Ajȣngъ-vъ blesteme
Martirilor че gemme,
Goniцĭ пeste kъmпie
Kȣ biчiȣl de ȣrgie
Al Marelȣĭ Satanȣ̆!

„Ajȣngъ-vъ blesteme
Romanieĭ че gemme
Sȣb knȣtȣ-vъ de sъnge,
Sȣb lanцȣl че o strînge
De gъtȣ̆, s'o sȣgrȣmaцĭ!

Ajȣngъ-vъ blesteme
Пolonieĭ че gemme
Sȣb jȣgȣl de sklavie,
Sȣb knȣtȣl de ȣrgie
Kȣ kare-o 'nfъшȣraцĭ.

„A! blestemat sъ fie
Чellȣ̆ sbirȣ̆ de tirannie
Че пъînea de trъdare
Мъnînkъ 'n neпъssare,
Kȣ lakrъmĭ de orfanȣ̆!

„Treĭ orĭ blestemat fie
Пъrintele sklavieĭ,
Кълъѕl Libertъцiĭ
Шi allѹ Ѹmanitъцiĭ,
Попoarelor tirannѹ.

„Шi fokѹ din черѹ съ kazъ,
Съ mistѕie, съ arzъ
Пe toцĭ desпoцiĭ lѕmiĭ;
Съ stingъ al lor nѕme,
Шi neamѕl lor пъgînѹ!

. . . .

„Кѕrъnd lѕчi-va ѕnѹ Soare
Пeste armata kare
V'e singѕra пѕtere;
Ш'atѕnчĭ, atѕnчĭ,..... dѕrere!
Tabloѹ îngrozitorѹ!

„Disпreцѕl vъ e пartea;
Шi пlata voastrъ, moartea.
Ачeasta e ѕrarea,
Saѹ ѕltimъ strigarea
A orĭ kъrѕĭ пoпorѹ.

„Iar voĭ, martirĭ, rъbdare!
Fiцĭ tarĭ în înчerkare;

Къчї dѕlче, dѕlче ĕ moartea
Че-о чere Libertatea
Пentrѕ al eї drent Sъnt!

„Шi voї, o kaпiї Цъrreї,
BOERЇ, nѕ daцї ѕїtъrii:
Пolonia чea mare
Fѕ sklavъ пrin trъdare;
Шi azї... zaчe 'n mormîntѕ!"

Amiчiї meї dela Kolцea, dѕпъ чitirea aчesteї пoesiї, mъ îmbrъцiшarъ, шi mъ rѕgarъ a le lъsa o koппie dѕпъ aчestѕ *blestemѕ*; m'am sѕппѕsѕ dorinцeї lor, kѕ kondiцiѕnea de a nѕ'l kommѕnika dekъt la amiчiї lor intimї шi diskreцї, шi a'l чiti kъte odatъ în esilѕl lor dela Mъrgineni, sпre addѕчere a-minte a amikѕlѕї lor; iar eѕ mъ însъrчinaiѕ din пarte'mї a'l trimite la Romъnii din Пaris sпre a'l пѕblika în ziѕrnalele Franцeї.

O a doa koппie o înkredinцaiѕ kъпitanѕlѕї Zъgъneskѕ; iar a treea o trimisseiѕ amikѕlѕї meѕ G. Kreцeanѕ, чe se afla la Пaris, пrin fratele sъѕ D. Viktor Kreцeanѕ.

Kѕm a ajѕns aчeastъ пoesie în mîna Rѕшilor? Nѕ шtiѕ. Nѕ inkriminezѕ пe ni-

menĭ. Чeea чe krezŭ este kъ vre ȣnȣl din aчeia kъrora am înkredinцato, aŭ kommȣnikato amiчilor *intimĭ*, шi aчeшtia altora; шi ast-fel, din mъnъ în mъnъ, a înkъпȣt шi în mъna Rȣшilor, fъrъ a шti însъ niчĭ eĭ пe aȣtorȣl adevъrat al пoesieĭ: пrobъ, kъ Rȣшiĭ înkisserъ пe maĭ mȣlцĭ jȣnnĭ, пreпȣшĭ ka aȣtorĭ aĭ aчesteĭ пoesiĭ.

Eŭ nȣ шtiam nimik deспre aчeasta: пetreчeam o viaцъ retrasъ, konsakratъ stȣdiȣlȣĭ.

Sъmbъtъ, la 27 Noembrie 1849, dȣпe treĭ lȣnĭ aпproaпe dela faчerea *blestemȣlȣĭ*, întъlneskŭ пe amikȣl meŭ Andreĭ Dertman, în faцa Deпartamentȣlȣĭ Finanцelor.

— Чe maĭ veste? îllŭ întrebaiŭ.

— Apropos, îmĭ zisse Dertman. Пrin Vorniчie чirkȣlъ o пoesie kontra Rȣшilor, пe kare 'цi o attribȣe цie.

— Чe titlȣl пoartъ aчea пoesie? întrebaiŭ kȣrios.

— Blestemȣl Romъnieĭ kontra Rȣшilor.

— De mine e fъkȣtъ.

— Eĭ! aпoĭ?

— Or sъ mъ înkizъ, шi eatъ tot.

I sпȣseiŭ atȣnчĭ чeea чe чitirъцĭ пînъ aчi. De la Dertman aflaiŭ arrestarea maĭ mȣl-

tor jѕnnĭ de kъtre Mѕskalĭ, kari nѕ eraŭ înkъ sigѕrĭ de aѕtorѕl noesieĭ.

În seara aчeea strînseiŭ toate xîrtiile чelle maĭ imnortante шi le înkredinцaiŭ kъnitanѕlѕĭ Zъgъneskѕ, kare le nѕsse într'o kѕtie de lemnŭ, шi le îngronъ sѕb niшte kъrъmizĭ nѕoĭ, în dosѕl kaseĭ ѕnde шedea maikъ-sa; anoĭ mъ dѕsseiŭ de dormiiŭ în noantea aчeea la o mъtѕшъ a mea, kъllѕgъriцъ, la kimitirisl Ikoaneĭ.

Adoa zi, aflaiŭ dela nronrietarѕl kaselor ѕnde lokѕiam kъ am fost kъѕtat în zioa trekѕtъ de inokomissarѕl din aчea desnъrцirê, kare a lъsat vorbъ sъ mъ dѕkŭ adoa zi la Поliцie, fiind kemat de D. Aga.

Aveam ambiцia a mъ dѕчe singѕr, fъrъ ***skortъ de onnoare***; nrin ѕrmare, toatъ zioa aчeea m'am nrimblat la Bъneasa, lѕъndѕ'mĭ adio de la Natѕrъ, шi resnirъnd aerѕl kѕrat шi liberŭ al kъmnieĭ.

Kъtre searъ, mъ dѕkŭ la amikѕl meŭ K. Roatъ.

— Tot ne aчi? mъ întreabъ amikѕl meŭ.

— Am fost okkѕnat kѕ niшte tradѕkцiѕnĭ; шi am venit sъ'mĭ iaŭ zioa bѕnъ, kъчĭ mъîne nlekŭ...

— Ŭnde? la Kîmnѕlѕng?

— Ba la Agie.

Amikѕl meѕ̆ Roatъ se ѕitъ la mine kѕ mirare шi kѕ spaĭmъ.

— O sъ te arresteze шi pe tine?.. mъ întreabъ Roatъ kѕ o kѕriositate ammestikatъ kѕ frikъ.

— Че! eѕ̆ sѕnt privelegiat? kѕm kredeaĭ-tѕ kъ o sъ skapѕ̆ nearrestatѕ̆?

Apoĭ îĭ narraiѕ̆ toatъ istoria, черъndѕ'ĭ ospitalitate pentrѕ ачea noapte.

— Mъ eartъ, frate, îmĭ zisse; 'mĭ e teamъ sъ nѕ te afle la mine Poliцia; vinѕ̆ mѕlцĭ pe la mine, din kari jѕmъtate sѕnt spionĭ; de че vreĭ sъ mъ kompromiцĭ?

— Fereaskъ Dѕmnezeѕ̆! Nѕ voiѕ̆ sъ'цĭ vie rъѕl aчesta tokmaĭ de la mine. Aшa dar, adio!

— Adio! шi mъ eartъ, frate Ariчeskѕle.

Ne îmbrъцiшarъm, шi plekaiѕ̆ la amikѕl meѕ̆ Vasile Boereskѕ, redaktorѕl Naцionalѕlѕĭ, kare mъ primi kѕ braцe deskise, шi'mĭ offeri patѕl sъѕ̆ pentrѕ aчea noapte.

Adoa zi îmbrъцiшaiѕ̆ kѕ rekѕnoшtinцъ pe illѕstrѕl Ziѕrnalistѕ̆ шi pe elokѕentѕl depѕtatѕ̆ al Kapitaleĭ, kare mъ înkѕragie a sѕfferi kѕ bъrbъцie arrestѕl, fiind pentrѕ o kaѕsъ jѕstъ шi naцionalъ.

Nobilsl meŏ amikŏ îmĭ offeri kiar modesta sa bsrsъ, пe kare o refssaiŏ, strîngîndš'ĭ mîna ks reksnoшtinцъ: n'aveam nevoe de banĭ în arrestŏ.

PARTEA I.

DOÊ LUNĬ LA AЦIE.

Adoazi, Lᴕnĭ, 30 Noembrie, la 9 ore dimineaцa, mъ înfъцішaiᴕ̆ la lokalᴕl D-lᴕĭ Пlaiano, atᴕnчĭ пrefetᴕ̆ al Пoliцieĭ.

Ꙋnᴕ̆ lakeᴕ̆ îmĭ sпᴕsse kъ D. Пlaiano nᴕ era înkъ gata, шi'mĭ zisse sъ viᴕ̆ пeste o orъ.

În timпᴕl aчesta, mъ dᴕsseiᴕ̆ la grъdina пᴕblikъ din kaпᴕl podᴕlᴕĭ Mogoшoai, ᴕnde resпiraiᴕ̆ o orъ aчellᴕ̆ aerᴕ̆ liberᴕ̆ шi sъnъtosᴕ̆ al kъmпieĭ, kare'mĭ rekiema aerᴕ lokᴕlᴕĭ meᴕ̆ natalᴕ̆.

La 10 ore eram la D. Пlaiano. Ꙋn lakeᴕ̆ mъ annᴕnцъ; пeste kъteva minᴕte

fsiŭ întrodsс în kammera de lskrs a пrefetslsĭ Пoliцieĭ.

— Dsmneata eшtĭ Domnsl Ariчesks? mъ întreabъ D. Пlaiano, mъssrîndsmъ, ks snŭ okiŭ чerчetъtorŭ, din kreшtetŭ пînъ în tъlпĭ.

— Eŭ, Domnsle Aga.

— Din чe lokŭ eшtĭ D-ta?

— Dela Kîmпslsngŭ.

— Te kъstъm de kîteva zille, шi ns пstem sъ'цĭ dъm în srmъ.

— Mъ mirŭ; fiind kъ пokomissarsl resпektivŭ шtie loksinцa mea. Erĭ am aflat kъ mъ kemaцĭ D-v., шi azĭ am venit singsr eŭ.

— Dsmneata eшtĭ Ariчesks kare faчe verssrĭ?

— Fakŭ kъte o пoesioarъ, dsпъ disпosiцie; dar пentrs aчeasta ns meritŭ titlsl de пoetŭ.

— Îmĭ пlaчe modestia dsmitale; dar esaltaцia Dsmneavoastrъ ns o aппrobezŭ; maĭ alles kînd aчeastъ esaltaцie se esalteazъ пrea mslt, înkъt vъ îmпinge la akte negîndite шi nebsneшtĭ. Dsmneata aĭ fъkst o пoesie kontra Rsшilor?"

De шi venissem otъrît a mъrtsrisi adevъrsl, îmĭ lsaiŭ însъ seama, шi vъzsiŭ kъ

era o nebȣnie a faче пe virtȣosȣl kȣ desпoцiĭ пatrieĭ melle; ш'aпoĭ, eram kȣriosȣ̆ a kȣnoaшte чe пrobe are Agia ka sъ mъ inkrimineze. Otъrîiȣ̆ dar a nega.

— Nȣ, Domnȣle Aga."

Dar kȣgetȣl îmĭ îmпȣtъ îndatъ aчeastъ laшitate; era însъ tîrziȣ̆! kъta sъ пersistȣ̆ în negarea mea.

— N'aĭ fъkȣt niчĭ o пoesie?

— Nȣ.

D. Пlaiano trasse o kȣtie dela o masъ, шi skoasse din întrȣ o grъmmadъ xîrtiĭ, kari eraȣ̆ toate koпiĭ dȣпъ пoesia mea.

— Kȣnoшtĭ aчeasta? mъ întreabъ D. Aga întinzîndȣ'mĭ o koпie din aчellea, шi aцintъndȣmъ kȣ ȣnȣ̆ okiȣ̆ kare чitia пъnъ în fȣndȣl inimeĭ.

Îmĭ arȣnkaiȣ̆ okiĭ пe aчea xîrtie: era kiar *Blestemȣlȣ̆ Romȣnieĭ.*

— N'o kȣnoskȣ̆, Domnȣle, reпetaiȣ̆ kȣ ȣnȣ̆ tonȣ̆ otъrîtorȣ̆.

— Шi kȣ toate aчestea e de Dȣmneata, Domnȣle, aчeastъ пoesie; Dȣmneata eшtĭ aȣtorȣl. Avem пrobe...

— Doreskȣ̆ sъ le vъzȣ̆ шi eȣ̆, Domnȣle Aga.

— Le veĭ vedea. Пînъ atȣnчĭ sпȣne'mĭ, te rog, чe te-a silit a faчe aчeastъ

miserabilъ поesie? Nebвnъ̆ aĭ fost kъnd aĭ fъkвto? Чine te-a îndemnat s'o faчĭ? Kiar Draчĭ sъ fi fost Mвskalii, tot nв merita asemenea înjвrъtвrĭ; kв kъt maĭ vîrtos kъ sвnt протektorii поштrii, kari ne aŭ fъkвt atîta bine! Aчeasta trebвe sъ fie rekвnoштinца Romъnilor пentrв binefaчerile чe aŭ пriimit eĭ dela Rвшĭ? Rъsпвnde; чe te a îndemnat sъ'ĭ înjвrĭ astfel?

— Mъ eartъ, Domnвle Aga. Dвmneata îmĭ vorbeштĭ ka kвm aшĭ fi eŭ-însвmĭ aвtorвl aчesteĭ поesiĭ.

— Dвmneata însвцĭ eштĭ aвtorвl.

— Шi чine v'aŭ sпвs aчeasta?

— Dвmneata însвцĭ 'mĭaĭ sпвs.

— Eŭ?!!

— Dвmneata. Ŏitъ-te în oglindъ: eштĭ galbenъ̆...

— Kiпвl omвlвĭ înшallъ adesea, Domnвle Aga.

— Stъrвeштĭ în tъgъdвire?

— Nв шtiŭ nimik.

— Пrea bine!

D. Пlaiano sвnnъ вnŭ kloпoцellŭ. Ŏn lakeŭ intrъ.

— Kiamъ пe Пoпeskв, ordonnъ D. Aga. Îngrijitorвl Пoliцieĭ intrъ.

— Aĭ aiчĭ o sanie? îllŭ întreabъ D. Aga.

— Dar, Esчellenцъ.

— Ia пe Dsmnealsĭ, шi ds'l la Agie.

— Пrea bine, Esчellenцъ.

— Шi sъ'l цiĭ în odaea ta пînъ oiš veni eš.

— Пrea bine, Esчellenцъ.

Însoцiiš пe d-ns Пoпesks la Agie, snde mi se destinъ sпre loksinцъ o kammerъ sss, sпre vest, шi sn Пomпierš ka sъ mъ ksstodie.

Zioa de 30 Noembrie шi noaпtea jsmъtate sпre 1 Dekembrie, le пetreksiš într'o remsшkare neesпlikabilъ: ksgetsl îmĭ îmпstà kondsita mea ks D. Aga.

„Чe fel! îmĭ ziчea konшtiinцa, deklarĭ la toцĭ amiчiĭ tъĭ kъ ts eшtĭ astorsl; le sпsĭ kъ te dsчĭ a mъrtsrisi singsr adevъrsl la шefsl пoliцieĭ, ka sъ skaпĭ пe fraцiĭ tъĭ arrestaцĭ пe nedreпt шi din kassa ta; te konstitsĭ ts singsr пresonnierš; шi tokmaĭ kъnd sъ înksnsnezĭ o asemenea пsrtare frsmoasъ, ts tъgъdseшtĭ!... Aчeasta se keamъ *laшitate* în vokabslarsl omslsĭ onnest; aчeasta e o faпtъ kontrariъ karaktersisĭ шi пrinчiпiilor talle. Чe vor ziчe amiчiĭ tъĭ, чe va ziчe lsmea d'o asemenea kondsitъ?“

Adoa zi kemaiš пe îngrijitorsl Пoliцieĭ.

— A venit D-nȣ Aga? îllŏ întrebaiŏ.
— N'a venit înkъ, îmĭ rъспȣnse.
— Kȣm o veni, спȣne'ĭ kъ doreskŏ sъ'ĭ vorbeskŏ.
— Пrea bine.
— Dar sъ nȣ ȣiцĭ, te rog.
— Fiĭ пе паче.

Mъ liniшtiiŏ пȣцin. Пeste o orъ fȣiŏ kondȣsŏ înaintea kaпȣlȣĭ Пoliцieĭ.

— Че aĭ sъ'mĭ спȣĭ? mъ întreabъ D. Пlaiano.
— Am aȣzit kъ maĭ mȣlцĭ jȣnĭ Romъnĭ sȣnt arrestaцĭ din kaȣsa пoesieĭ пentrȣ kare m'aцĭ arrestat шi пe mine.
— Aшa este.
— Aпoĭ, Domnȣle Aga, te rog sъ liberezĭ пe toцĭ ачeĭ jȣnĭ bъnȣiцĭ ka aȣtorĭ aĭ пoesieĭ: fiind kъ adevъratȣl aȣtorŏ sȣnt... Eŏ.
— Dȣmneata?!!!
— Eŏ-însȣmĭ, Domnȣle Aga.
— Шi пentrȣ че aĭ tъgъdȣit erĭ?
— Fiind kъ kȣgetȣl îmĭ ziчea kъ пoчiŏ minцi kъtre Mȣskalĭ, kari sȣnt......
— Nȣ ȣita, D-le, îmĭ zisse D. Aga întrerȣпъndȣmъ, kъ vorbeштĭ kȣ шefȣl Пoliцieĭ, kare nȣ'цĭ îngъdȣe a vorbi rъŏ de Пrotektoriĭ Цъrreĭ. Romъniĭ trebȣe a fi rekȣnoskъtorĭ Rȣшilor че'шĭ aŏ vъrsat sъn-

gele пentrȣ asigȣrarea dreпtȣrilor *noastre,* шi skъпarea Цъrreĭ de anarxia чellor dela 48."

Шtiam че sъ'ĭ ръsпȣnzȣ asȣпra *пrotektoratȣlȣĭ ortodoksȣ* шi asȣпra *anarxiштilor dela 48*; însъ nȣ era lokȣl шi timпȣl a faче пolitikъ; пrin ȣrmare, 'ĭ am ръsпȣns kȣ o пrivire пe kare fisionomistȣl ar fi tradȣso astfel:

„Feriче Цarra kare are *stîlпĭ* шi *апъrъtorĭ* ka d'alde Dȣmneavoastrъ! Kȣ asemenea *nobilĭ* a kъzȣt Пolonia шi Krimeea!"

Dȣпe ȣnȣ moment de tъчere, D-nȣ Пlaiano zisse îngrijitorȣlȣĭ kare sta faцъ:

— Sъ intre чelъlalt...

O ȣшъ se deskisse..... Skosseiȣ ȣn цiпъtȣ de bȣkȣrie шi de dȣrere: era... fratele meȣ, пe kare'l шtiam la Kîmпȣlȣngȣ!..

— Sъ ridiчĭ sentinella dela Dȣmnealȣĭ, zisse D. Aga îngrijitorȣlȣĭ, arъtъnd la mine; шi Dȣmnealȣĭ, — arъtъnd la fratemeȣ, — are slobodъ intrare la fratesъȣ.

— Mersi, Domnȣle Пlaiano, ръsпȣnserъ fraцiĭ Ariчeштĭ, kȣ lakrъmĭ de rekȣnoштinцъ.

— În lokȣl sentinelleĭ am пarola Dȣmitale de onпoare, Domnȣle *пoetȣle*?

— Паrolъ de onnoare, Domnsle, kъ ns voiŏ absa de înkrederea Dsmitale.

Еширъm плинї de bskзrie; ши tot de o-datъ, ks inima strînsъ de dsrere!

— Kъnd aї venit? întrebaiŏ пе frate-meŏ.

— Azї dimineaцъ.

— Чe faчe biata mamъ?

— Am lъsato linиштitъ.

— Adevъrat?

— 'I am askзns kasa adevъratъ a пле-kъrii melle.

— Ia spsne'mї пе larg de че-aї venit?

— N'am venit; m'aŏ adds în kъrrs-чїor de поштie: am fъkst опт поштiї în maї пsцin de патrsspreзeче ore.

— Шi пentrs че graba asta?

— Erї dimineaцъ, kîrmsitorsl de Msш-чel приimeште o stafetъ dela Vorniчie, foarte grabnikъ. Îndatъ dsпъ приimirea eї, mъ keamъ ши'mї aratъ skrisoarea D-lsї Ioanid, direktorsl Vorniчieї, прin kare 'ї or-donna a mъ порni îndatъ la Bskзreштї, ssb bsnъ пazъ, în sokoteala Statslsї. A пleka ns era nimik; dar a liniшti пе biata mamъ, asta era greŏ! Ks toate astea fъ-ksiŏ o skrisoare ka din пartea Dsmitale, o dideiŏ snsї ssrsgiŏ ши 'ї zisseiŏ ka sъ'mї

o addѕkъ a kasъ. Aчeasta, în înцellegere kѕ tata. Шedeam de vorbъ kѕ mama, шi îĭ spѕneam kъ'mĭ skriĭ kъ o sъ te faчĭ avokatŭ mъnъstireskŭ; biata mamъ sъlta de bѕkѕrie; kъnd eatъ kъ intrъ sѕrѕgiѕlŭ kѕ skrisoarea Dѕmitale чea înkiпѕitъ.

— O skrisoare dela Bѕkѕreшtĭ, zisse sѕrѕgiѕl, kare'шĭ învъцasse rolѕl foarte bine.

— Dela nenea!!. strigaiŭ, jѕkъndѕ'mĭ шi eŭ rolѕl kъt se пoate de bine.

Шi dideiŭ ѕn sfanцix sѕrѕgiѕlѕĭ.

— Ia vezĭ, чe skrie Kostѕш? întrebъ mama, în пrada bѕkѕrieĭ шi a neodineĭ.

Skrisoarea koпrindea: ka eŭ sъ mъ skolŭ sъ viŭ negreшit la Bѕkѕreшtĭ, kъ doreшte Vodъ sъ mъ vazъ, ka sъ'mĭ dea o *slѕjbъ bѕnъ*; kъ пe Dѕmneata te faчe avokatŭ mъnъstireskŭ; kъ aĭ vъzѕt пe Vodъ, шi'цĭ a fъgъdѕit *lѕkrѕrĭ marĭ*; kъ akѕm a venit шi vremea noastrъ; kъ în fine aĭ fi venit чellŭ mѕlt пeste o sъпtъmînъ, dar kъ maĭ avъnd oare kare trebѕinцe, te vezĭ nevoit a maĭ întъrzia în Bѕkѕreшtĭ.

Biata mamъ, kѕ okiĭ înnekaцĭ în lakrъmĭ, fъkѕ o rѕgъчѕne mintalъ de mѕlцѕmire kъtre bѕnѕl Dѕmnezeŭ, kare însfîrшit se milostivisse asѕпra famillieĭ Ariчeskѕlѕĭ, шi o ertasse de toate пъkatele selle.

Rвgaiв̆ пe D. kîrmвitor a пъzi țъчerea; ші eв̆ пlekaiв̆ пeste doъ ore, însoцit de dorobanцвl чe mi se da spre пazъ.

— Dar dorobanцвl alla чe kaвtъ akolo? mъ întrebъ mama, kвrioasъ ші îngrijatъ.

— Mъ dвk kв baniĭ Vistierieĭ, пentrв ekonomie, rъsпвnseiв̆ sвrrizъnd.

— Sъ вmbli sъnъtos, dragв mami! ші sъ'mĭ skriĭ kвm veĭ ajвnge, ka sъ mъ liniшteskв̆.

— Negreшit. Adio!

Azĭ dimineaцъ, kъnd se fъчea zioъ, eram în kвrtea D-lвĭ Ioanid, direktorвl Vorniчieĭ. Вn lakeв̆ mъ anвnцъ, dвпъ o antikamerъ de o orъ.

— Dвmneata eшtĭ D. Ariчeskв? mъ întrebъ.

— Eв̆, Domnвle Ioanid.

— Dвmneata faчĭ versвrĭ?

— Nв, eв̆, frate-meв̆.

— Kвnoшtĭ rimadele astea?"

Dintr'o grъmmadъ de xîrtiĭ, skoasse вna ші 'mĭ o пresentъ: era пoesiea întitвlatъ *Blestemвl Romвnieĭ.*

— Akвm vъzв̆ пentrв пrima oarъ aчeastъ пoesie.

— Nв шtiĭ de чine este fъkвtъ?

— Nв, Domnвle.

— Пe чinste?

— Пe onпoare.

— Într'adevъr, mъ întrebъ frate-meŭ, de dвmneata e fъkвtъ aчea пoesie?

— De mine.

— Шi пentrв чe aĭ џinвt-o sekret de frate-tъŭ?

— Sвnt kвlпabil; dar вrmeazъ.

— Domnвl Ioanid îmĭ sпвsse în fine kъ Dвmneata te-aĭ dat singвr пrisonnierŭ, шi kъ Dвmneata eшtĭ aвtorвl пoesieĭ, de шi n'aĭ mъrtвrisit înkъ; aпoĭ adъogъ: „Dвmneata eшtĭ liber; însъ maĭ întъiŭ sъ te dвчĭ la D-lвĭ Marele Vornik kokonвl Kostake Kantakozino, kъчĭ doreшte sъ te vazъ."

Domnвl Kantakвzin s'a arъtat foarte miшkat de arrestarea Dвmitale шi de dвrerea mameĭ, kare trebвe sъ fi aflat tot пînъ akвm.

„Kвnosk пe пъrinџiĭ Dвmitale, îmĭ zisse D. Kantakвzin. La 1831, kъnd kв xolera, am fost în Kъmпвlвngŭ kв famillia, шi am шezвt în kasele D.B. Am rъmas mвlџвmit de aчea osпitalitate. Sвnt dator, шi пentrв aчeasta шi ka kreшtinŭ, ka sъ ajвtŭ пe frate-tъŭ; însъ vina lвĭ e *kam mare.* Mвskaliĭ sînt *bвnвitorĭ*; dar.... vom înчerka. Dвte de'l mîngîe la Agie. De n'oiŭ

пȣtea faче nimik пentrȣ liberarea lȣĭ, voiȣ̆ faче totȣl пentrȣ ȣшȣrarea înkisoriĭ salle.“

Frate meȣ̆ пlekъ sъ'mĭ kȣmпere tȣtȣnȣ̆ шi sъ'mĭ addȣkъ чeva kъrцĭ de чitit; шi dȣпъ o orъ se întȣrnъ, addȣkъndȣ'mĭ o skrisoare dela tata.

— Skrisoarea aчeasta, zisse frate meȣ̆, a addȣso ȣn dorobanцȣ̆, kare a fost пornit erĭ noaпte, din kȣrte de la noĭ. Ellȣ̆ îmĭ sпȣsse kъ a addȣs D-lȣĭ Ioanid direktorȣl ȣn пaketȣ̆ kȣ xîrtiĭ, kȣ treĭ пeчeцĭ marĭ, шi kȣ ordinȣ̆ de a'l da kiar în mъna D-lȣĭ direktorȣ̆ al Vorniчieĭ.

— Xîrtiile melle!!! strigaiȣ̆ desпerat.

— Aveaĭ xîrtiĭ komпrometabile?

— Nȣ'mĭ пasъ d'alle komпrometabile; îmĭ пasъ nȣmaĭ de пoesiile melle. Ax! 'mĭ aȣ̆ fȣrat пortofolliȣl kȣ пoesiile!

— Liniшteшte-te, nene; e maĭ skȣmпъ sъnъtatea dekъt пoesiile allea, fir-ar alle naĭbeĭ! kъчĭ elle te-aȣ̆ adȣs aчi.

— Kȣ asemenea vorbe maĭ mȣlt mъ întъrrîцĭ шi mъ desпerĭ; шi fъ bine de mъ lasъ singȣrȣ̆ kȣ dȣrerea mea. Nȣmaĭ o mȣmъ пoate пreцȣi dȣrerea alteĭ mȣme la пerderea fiiȣlȣĭ eĭ.

— Vezĭ însfîrшit чe ziчe skrisoarea tati: цoate or fi skъпat пoesiile чe le *jeleшtĭ*.

— Nȣ чiteskȣ̆, zisseiȣ̆ sȣпъrat.

Frate meȣ̆ lȣъ skrisoarea шi o чiti înчet, пe kъnd eȣ̆ mъ пrimblam пrin kamerъ foarte sȣпъrat.

— A skъпat пortofolliȣl!! strigъ frate meȣ̆, întinzъndȣ'mĭ skrisoarea.

Mъ ȣitaiȣ̆ la dъnsȣl kȣ ȣnȣ̆ aerȣ̆ de neînkredere шi de ironie.

— Чiteшte шi vezĭ, adъogъ frate meȣ̆.

Шi'mĭ arъtъ kȣ degetȣl пassagiȣl ȣnde tatъ meȣ̆ vorbia desпre пortofolliȣl kȣ пoesiĭ. Îmĭ arȣnkaiȣ̆ okiĭ makinalmente, шi чitiiȣ̆ aчeste rъndȣrĭ:

„Însfîrшit, ghiosdanȣl kȣ stixȣrile talle a skъпat, kȣ ajȣtorȣ̆l lȣĭ Dȣmnezeȣ̆."

Skosseiȣ̆ ȣnȣ̆ ціпъtȣ̆ de bȣkȣrie, îmbrъцішaiȣ̆ пe frate meȣ̆, шi чitiiȣ̆ îndatъ toatъ skrisoarea, пe kare чerȣ̆ voie lektorȣlȣĭ a o reпrodȣчe aчi, krezъnd kъ пoate îl va interesa din mȣlte пȣntȣrĭ de vedere.

Kъmпȣlȣng. 30 Noembrie 1849.

Пъrinteaskъ dragoste,

Kostake,

„Maĭ întъiȣ̆ чerчetezȣ̆ starea sъnъtъціĭ talle, kare пe e maĭ skȣmпъ dekъt toate,

ka aflъndѕse пe deпlin sъ ne bѕkѕrъm, шi sъ înъlцъm laѕdъ шi mѕlцѕmitъ Чereskѕlѕĭ Împъrat, dintr'a kъrѕia bogatъ milъ ne aflъm шi noĭ kѕ toцiĭ ѕmbriцĭ kѕ alle sъпъtъцiĭ.

„Kъtre aчestea veĭ шti kъ în пoaпtea aчeasta, пe la 9 чeasѕrĭ evroпieneшtĭ, în zioa пlekъriĭ frate-tъŭ, ne-am пomenit kѕ D. Kîrmѕitor, însoцit de ѕnŭ kъпrarŭ kѕ maĭ mѕlцĭ dorobanцĭ шi ѕnŭ arnъѕt, шi de ajѕtorѕl Пoliцaiѕlѕĭ, Domnѕ B...., kъ vine шi'mĭ ziчe kъ are пorѕnkъ dela Чinstita Vorniчie ka sъ kaѕte xîrtiĭ de alle talle, шi sъ le пorniaskъ la Bѕkѕreшtĭ tot în пoaпtea asta.

„Am înчeпѕt sъ kъѕtъm kѕ toцiĭ, fъrъ sъ шtiŭ kъ kъпrarѕl era пѕs de streajъ la пoartъ sъ nѕ lasse sъ intre шi sъ iassъ nimenĭ; arnъѕtѕl sta la ѕшa din afarъ a salleĭ, tot kѕ aчea пorѕnkъ; iar dorobanцiĭ пe la ferestre.

„Deчĭ, пe kъnd kъѕtam în dѕlaпѕrile din salъ, aѕzŭ ѕn цiпъtŭ: biata maikъ-ta leшinase de frikъ; шi arnъѕtѕl nѕ lъsa пe slѕjnikъ sъ intre în odaie kѕ aпъ de bъѕt пentrѕ maĭkъ-ta. Kѕ kiŭ kѕ vaĭ, am deшteпtato din leшin, шi am înчeпѕt sъ o пarigorisim, eŭ шi kѕ D. Kîrmѕitor; dar, de sѕrda! kъчĭ maĭkъ-ta e neпarigorisitъ!

„Linon, am lъsat пe maĭkъ-ta шi am înчeпȣt a kъȣta iar xъrtiĭ d'alle talle; kъnd vъzȣ̆ пe D-nȣ B... kъȣtъnd xîrtiĭ шi пrin dȣlaпȣl kȣ rokiile maĭkъ-ti.

— Akolo nȣ sъnt kъrцĭ, Domnȣle;, nȣ vezĭ? i zisseiȣ̆.

Ellȣ̆ însъ, fъrъ a'mĭ rъsпȣnde, kъȣta пrin rȣfele maĭkъ-ti. Aчeasta m'a mъxnit foarte mȣlt: kъчĭ nȣ mъ aштeпtam la asemenea mъgъrie din пartea ȣnȣĭ пъmîntean, шi пrietenȣ̆ de koпillъrie al vostrȣ!

„Telos пanton, ka s'o skȣrtezȣ̆, fiind kъ пleakъ dorobanцȣl, veĭ шti kъ 'цĭ a lȣat toate xîrtiile шi xîrtioarele talle, afarъ de ghiosdanȣl tъȣ̆ kȣ stixȣrĭ, kare a skъпat ka пrintr'o minȣne dȣmnezeeaskъ: kъчĭ l'am пȣs d'oпarte, шi Dȣmnezeȣ̆ a orbit пe B.... de nȣ l'a vъzȣt; kъчĭ de'l zъria aчesta, nȣ skъпa; din noroчire, l'a vъzȣt nȣmaĭ D. Kîrmȣitor, kare m'a întrebat чe e în ellȣ̆, шi am rъsпȣnsȣ̆ kъ sъnt niшte sokotelĭ a le kaseĭ; шi a krezȣt, ka ȣnȣ̆ omȣ̆ *bȣnȣ̆*; шi l'am askȣns la lokȣ̆ sigȣrȣ̆, înkъt nȣ'l maĭ gъseшte niчĭ пoliцia Vieneĭ.

„Însfîrшit, ghiosdanȣl kȣ stixȣrile talle a skъпat, kȣ ajȣtorȣl lȣĭ Dȣmnezeȣ̆: fiĭ пe пaчe; iar toate чelle-lalte xîrtiĭ le-a пȣsȣ̆ D. Kîrmȣitor într'ȣnȣ̆ пaketȣ̆, шi le пorneшte

akѕm la Bѕkѕreшtĭ tot kѕ addѕkъtorѕl aчeшtia.

„Чe boaцъ aĭ maĭ fъkѕt iar? Te'ĭ fi aпѕkat sъ maĭ faчĭ vr'o sekъtѕrъ de пoesie, ka чea dela leatѕ 1846, пrin kare îmпѕпgeaĭ пe Doamna lѕĭ Vodъ Bibeskѕ[1]), kare te-a gonit kъt a stat ea пe skaѕпŭ. Toatъ пassъrea пiere пe limba eĭ. De te-o fi mѕшkat шarпele de inimъ sъ maĭ fi fъkѕt vr'o *rimadъ* ka aчeea, aпoĭ din asta i se trage moartea maĭkъ-ti!

„Asta e bѕkѕria noastrъ la vreme de bъtrîneцe? Пentrѕ asta m'am stinaxorisit шi eŭ шi mamъta ka sъ vъ dъm învъцъtѕrъ? De aчeea am vîndѕt moшioara Arichemtiĭ (din Пraxova) rъmasъ dela Пъrinцĭ, ka sъ пe faчeцĭ asemenea пeajѕпsѕrĭ? Bine ziчea biata soakrъmea, Dѕmnezeŭ s'o ierte! „Maĭ bine sъ'l faчĭ пe Kostake kojokarŭ, dekъt kъrtѕrarŭ." Bine ziчea шi Elenka (mama) ka sъ te fakŭ maĭ bine arendaш, kъ skъпam шi moшioara, шi te skъпam шi пe tine dela sъrъчie шi dela пѕшkъrie; шi noĭ, bieцiĭ bъtrînĭ, пѕ sѕfferiam чeea чe sѕfferim akѕm dѕпъ ѕrma voastrъ, la

[1]) Vezĭ „Triѕmfѕl virtѕцiĭ", în *Quâte-va ore de Collegiu.*

vreme de bътrîneце! Bвne sъnt astea, fъtвl meš? Asta e rodвl *пrokonselei* talle? Asta bвkвria пъrinцilor tъĭ? Asta пъdejdea bъtrîneцelor melle? Fъ konii, ka sъ te bвkвrĭ de eĭ!.. Abia skъпъ fratetъš erĭ dela arrestвl dela Kolцea, шi azĭ aĭ intrat tв în lok! Kв ellš am keltвit пe la Braшov vr'o doъ sвte de galbenĭ; шi kв tine, пaшijderea! Aпoĭ, sъ'mĭ vînzš шi biata viiшoarъ, шi чele чe'mĭ a maĭ rъmas; шi sъ ajвng la bъtrîneцe în stenaxorie, шi voĭ, sъ bъteцĭ пodвrile! frвmos e?.. Dar sъпъtatea ta? Dar viaцa mame-ti? Tš o sъ te пrъпъdeшtĭ la înkisoare, fiind slabš шi пiпerniчit, ka o kвrkъ пloatъ; шi biata mamъta se toпeшte, fiind пъtimaшъ, dornikъ шi fri-koasъ!

„Eaka rodвl пrokonseleĭ voastre!... Nвmaĭ Dвmnezeš sъ nв se îndвre de biata mamъta, шi sъ nв kaвte la пъkatele noastre!

„Grъbeшte-te de skrie maikъ-ti, îndatъ dвпъ пriimirea aчeшtia, ka sъ se liniшtiaskъ; kъ шtiĭ kъt vъ isbeшte!

„Шi de veĭ fi la înkisoare, kвm nв mъ îndoeskš, nв te-aпвka sъ'ĭ skriĭ aчeasta; чi alkъtвeшte îndatъ o skrisoare, пotrivind vr'o minчвпъ de krezвt, zikъnd шi fratelвĭ tъš sъ fakъ tot aшa; шi, ka sъ fiцĭ

krezȣцĭ, roagъ din нarte'mĭ шi пe D-lȣĭ Пaxarnikȣl Mȣnsiȣ Giцъ Ioanid, vekiȣl meȣ̆ пrietenȣ̆ шi al vostrȣ daskъlȣ̆ шi пovъцȣitor, ka sъ skrie шi Dȣmnealȣĭ o skrisoare kъtre mine, arъtъnd tot чelleaшĭ lȣkrȣrĭ, ka sъ liniшtim пe maĭkъta.

„Шi Dȣmnezeȣ̆ sъ te skaпe шi din asta, шi sъ'цĭ dea *minte*; kъ de шi eшtĭ de 27 de anĭ la пrimъvarъ, dar minte n'aĭ nічĭ kъt ȣn koпillȣ̆ de 7 anĭ; шi nічĭ kъ trъeskȣ̆ sъ te vъzȣ̆ пrokoпsit шi kȣ minte! Of! ȣneorĭ îmĭ vine sъ blestemȣ̆ пe aчeia kari v'aȣ̆ bъgat în kaпȣ̆ ideile astea, dȣпъ ȣrma kъrora sȣfferim azĭ kȣ toцiĭ!

„Чi пъzeшtete чel пȣцin de rъчealъ шi de mînkare, kъ eшtĭ шȣbredȣ̆; шi rabdъ în пielle, kъ singȣr 'цĭ aĭ fъkȣt-o, dȣпъ kaпȣl tъȣ̆ чellȣ̆ sekȣ̆: *kȣ aшa kaпȣ̆, aшa kiȣlafȣ̆.*

Allȣ̆ Dȣmitale doritor пъrinte
Dimitrie Ariчeskȣ.

Eatъ шi rъsпȣnsȣl meȣ̆ la aчeastъ eпistolъ.

„Tatъ,

„Am пriїmit skrisoarea Dȣmitale dela 30 a le trekȣteĭ, kare m'a întristat foarte mȣlt, пentrȣ mîxnirea чe v'a kaȣsat arrestarea mea.

„Ka пъrinцĭ, aveцĭ kȣvînt a fi mîxniцĭ;

dar ka Romънĭ шi ka kreшtinĭ, ar ѕrma sъ vъ bѕkѕraцĭ, iar nѕ sъ vъ întristaцĭ шi sъ'mĭ îmпѕtaцĭ пѕrtarea mea. Într'adevъr, daka sѕfferŏ azĭ arrestѕl, шi пoate mъĭne шi esilѕl, kaѕsa este amorѕl de пatrie шi de adevъrŏ; iar nѕ vre o faпtъ rѕшinoasъ шi imoralъ.

„Daka aĭ konsimцit a ne lѕmina sѕfletѕl шi inima kѕ fъkliea învъцъtѕreĭ шi a religieĭ, sakrifikъnd пentrѕ aчeasta averea пъrinteaskъ, ѕrmeazъ a konsimцi ka sъ ne пѕrtъm ka чetъцenĭ шi ka kreшtinĭ; iar nѕ ka miшeĭ, ka vînzъtorĭ. Nѕ eшtĭ Dѕmneata aчella kare la 48 aĭ aппrobat miшkarea Romъnilor, чe avea de skoпŏ Libertatea Пatrieĭ noastre? Nѕ ne-aĭ îndemnat a fi soldaцĭ bravĭ шi kredinчoшĭ kaѕseĭ naцionale? Daka sѕfferŏ azĭ, este nѕmaĭ пentrѕ aчeastъ kaѕsъ dreaпtъ шi sîntъ. Mѕskaliĭ ortodoksĭ, daka eraŏ adevъraцĭ *пrotektorĭ* aĭ Romънieĭ, daka eraŏ niшte *kreшtinĭ* kѕ frika lѕĭ Dѕmnezeŏ, nѕ fъчeaŏ kъte fakŏ; nѕ se пѕrtaŏ ka niшte kъlъĭ aĭ naцionalitъцiĭ noastre, silindѕse kѕ lѕksѕ шi kѕ faпta a ne addѕчe în starea Bassarabieĭ. Dѕmneata шtiĭ din istorie шi din kîte 'цĭ am sпѕs шi eŏ verbal, kare a fost kѕgetѕl Rѕsieĭ dela Пetrѕ чellŏ Mare шi пînъ azĭ. Aĭ чitit шi testa-

mentȣl lȣĭ Пetrȣ I al Rȣsieĭ, шi aĭ vъzȣt într'ъnsȣl пlanȣl Rȣsieĭ *Ortodokse*. Oare sȣfferinцele noastre sȣb Domniĭ Greчĭ шi sȣb Domniĭ regȣlamentarĭ, nȣ sȣnt faпta Rȣшilor? Boeriĭ din Bassarabia nȣ sînt azĭ salaxorĭ aĭ Rȣшilor? Oare mъчellъria din Dealȣl Sпiriĭ nȣ este tot faпtъ rȣseaskъ? Eȣ̆ n'am fъkȣt alt dekъt am kombъtȣt într'o пoesie пȣrtarea lor anti-kreшtineaskъ saȣ̆ iesȣitikъ: kъчĭ Rȣшiĭ vinȣ̆ kȣ krȣчea în mъпъ ka sъ sȣgrȣme o Naцie kreшtinъ de чinчĭ millioane; шi din oamenĭ liberĭ sъ ne fakъ *robĭ!* Nȣ era oare de datoria noastrъ, jȣnnĭ lȣminaцĭ, a demaska шi a biчȣi aчestȣ̆ пrotektoratȣ̆ amъgitorȣ̆? Чe altȣ̆ am fъkȣt dekъt am imitat пe aчeia kari aȣ̆ mȣrit пentrȣ krȣчe шi пentrȣ naцionalitate?

„La alte neamȣrĭ, oameniĭ revolȣцionarĭ sȣnt sпînzȣraцĭ, îmпȣшkaцĭ, tъiaцĭ; пedeaпsa noastrъ este ȣn arrestȣ̆ de kъцĭ-va annĭ saȣ̆ de kъte-va lȣnĭ; niчĭ atîta sъ nȣ sȣffere Romъniĭ пentrȣ o biatъ пatrie nenoroчitъ? Чe deosebire ar maĭ fi între ȣnȣ̆ Romъnȣ̆ lȣminatȣ̆ шi liberȣ̆, шi între ȣn Romъnȣ̆ întȣnekat шi kreskȣt în slȣgъria чokoiaskъ шi mȣskъleaskъ?

„Ka пъrinte lȣminatȣ̆, ka Romъnȣ̆ adevъratȣ̆, ka kreшtinȣ̆ bȣnȣ̆, ar ȣrma sъ te

bѕkѕre fanta mea; iar nѕ sъ te mîxneшtĭ шi sъ mъ цiĭ de rъŭ.

„Zičĭ kъ'цĭ nare rъŭ de če ne-aĭ dat învъцъtѕra; daka ne lъsaĭ *boĭ*, eram sъ fim шi noĭ ka atîцia nenoročiцĭ, kari trъeskŭ шi sѕfferъ ka dobitoačele; eram sъ fim niшte arendaшĭ bogaцĭ, dar întѕnekaцĭ; шi nrin ѕrmare, robĭ aĭ Čokoilor шi jѕkъria Streinilor.

„Daka azĭ nѕ se nreцѕeшte învъцъtѕra шi virtѕtea, va veni o zi, kare e anroane, kъnd se va kѕnoaшte шi se va rъsnlъti meritele шi nѕrtarea bѕnъ. Шi kiar kъnd am fi goniцĭ шi xѕidѕiцĭ în toatъ viaцa nentrѕ nrinčinѕrile noastre, tot ne rъmъne liniшtea kѕgetѕlѕĭ, шi amorѕl шi stima čellor če шtiŭ a nreцѕi *Meritѕl* шi *Virtѕtea*.

„Îmĭ nare foarte bine kъ a skъnat noesiile melle, singѕra mea komoarъ. Dѕmnezeŭ te-a lѕminat ka sъ le daĭ d'onarte, sъ nѕ le gъsiaskъ instrѕmentele Gѕvernѕlѕĭ mѕskъleskŭ. Ačeasta mъ fače a sѕfferi arrestѕl kѕ mѕlцѕmire.

„Singѕra mea mîxnire шi dѕrere este ideea sѕfferinцeĭ mami! Ka femee шi ka mѕmъ, ea are drent sъ sѕffere; dar Dѕmneata, ka omŭ kѕ jѕdekatъ bъrbъteaskъ шi ka nъrinte lѕminat, mîngîie-o kѕ învъцъ-

tsra sinteĭ Evangeliĭ, arъtъndв'ĭ kъ ssfferŏ пentrв џarrъ шi drептate, ka шi Xristos пentrв înfrъџirea oamenilor; ачesta este singsrsl limbagiŏ kare o поate konsola, шi îllŏ поate înџellege inima eĭ de msmъ шi de kreштinъ.

„Dsmneata askвnde mami arrestsl meŏ; шi fъ-o sъ kreazъ чeea чe'ĭ skriŏ în allъtsrata ks adressa sa.

„Fiĭ liniштit, îmĭ voiŏ пъstra sъпъtatea ka okiĭ din kaпŏ; пs atît пentrв mine, kъt пentrв Dsmneavoastrъ, isbiџiĭ шi sksmпiĭ meĭ пъrinџĭ!

„Dsmnezeŏ sъ vъ întъreaskъ a ssfferi bъrbъteште шi ачeastъ isbire a soarteĭ, kare krezŏ kъ va fi чea din srmъ.

„Ns пsrtaџĭ niчĭ o grijъ de mine: toatъ пedeaпsa va fi, krezŏ, sп arrestŏ de sпŏ anŏ saŏ doĭ la vre o mъпъstire din џarrъ.

„Vъ voiŏ skrie пe toatъ sъпtъmъпa; шi de varъ krezŏ a пe vedea la loksl esilsls̆ĭ meŏ.

„Vъ sъrst mîna ks чel maĭ adînkŏ resпektŏ, шi vъ rogŏ sъ mъ binekввîntaџĭ: kъчĭ meritŏ binekввîntarea snor пъrinџĭ ka D.V.

„Штiŏ kъ oameniĭ пe akolo, ka шi пe aiчĭ, oameniĭ vîndsџĭ streinsls̆ĭ шi Чoko-

ꙋlꙋĭ, mъ vor kritika ши mъ vor sokoti bꙋnꙋ̆ de spînzꙋrat; dar nꙋ ꙋĭtaцĭ kъ ши Xristos a fost spînzꙋrat între doĭ tîlxarĭ, ши batjokorit de sbiriĭ lꙋĭ Erod ши aĭ Kaiafeĭ.

„Peste пꙋцin îmĭ vor da dreпtate kiar aчeia kari azĭ mъ trateazъ de koпillꙋ̆ saꙋ̆ de nebꙋnꙋ̆; ши atꙋnчĭ, sꙋnt sigꙋr, îmĭ veцĭ da binekꙋvîntarea din toatъ inima, bꙋkꙋrъndꙋvъ kъ ne-aцĭ dat învъцъtꙋrъ, spre a ne kꙋnoaште datoriile în soцietate ka oamenĭ ши ka чetъцenĭ.“

Allꙋ̆ D-le

Plekat fiiꙋ̆

K. D. Ariчeskꙋ.

1849. Dek. 2.
Din arrestꙋl poliцieĭ din Bꙋkꙋreштĭ.

II.

O visită la Generalul Daniilevsky.

Joĭ, la 3 Dekembrie, D-nꙋ Plaiano îmĭ anꙋnцъ kъ Generalꙋl Daniilevski, Komandantꙋl Kapitaleĭ, doreште sъ mъ vazъ.

D-nѕ Aga mъ пrечedѕsse kѕ kъteva minѕte. Dѕпъ ѕnѕ̆ kartѕ̆ de orъ de antikammerъ, fѕiѕ̆ întrodѕsѕ̆ în kammera de lѕkrѕ a Generalѕlѕĭ.

— Dѕmneata aĭ fъkѕt filiппika aчeasta? mъ întrebъ Mѕskalѕl în limba franцesъ, чe o vorbia foarte ѕrît, шi kѕ ѕnѕ̆ tonѕ̆ selbatikѕ̆ ka klima Siberieĭ, arътъndѕ'mĭ пoesia mea tradѕsъ mѕskъleшte.

— Eѕ̆, Esчellenцъ, i rъsпѕnseiѕ̆ tot în limba în kare 'mĭ adressa пarola.

— Шi чe te-a silit s'o faчĭ?

— Krezѕ̆ kъ v'a sпѕs D-nѕ Aga.

— Reпetъ шi în aѕzѕl meѕ̆.

— Mi s'a пъrѕt nedreпt esilѕl jѕnilor dela Mъrgineni; шi kondѕita D-v. în цarrъ, în nearmonie kѕ пroklamaцiile Generalѕlѕĭ Liѕders.

— Dѕmneata eшtĭ avokatѕl чellor dela Mъrgineni? Чine 'цĭ a dat dreпtѕl a kontrola шi a kritika aktele Gѕvernѕlѕĭ meѕ̆?

— Sѕnt *Romѕnѕ̆*, Esчellenцъ.

— Eшtĭ esaltatѕ̆, revolѕцionar, kommѕnistѕ̆, ka toцĭ чeĭ dela 48. — Am sѕrrîs шi am tъkѕt. — „Ingraцilor! strigъ Generalѕl, пrimblъndѕse kѕ пaшĭ largĭ пrin kammerъ. Asta trebѕe sъ fie rekѕnoшtinцa Romъnilor пentrѕ kari Rѕssia шĭ-a vъrsat sъngele

ші 'ші-a sleit finanцele, пentrȣ ka sъ'ĭ skaпe de barbaria Tȣrчilor? Rȣssia v'a assigȣrat de xoцiile *sistematiчe* din întrȣ; ea v'a skъпat de Greчĭ ші de Tȣrчĭ; ea v'a organisat цarra, v'a skosȣ la lȣminъ dreпtȣrile antiчe, v'a illȣstrat în okiĭ Eȣroпeĭ, v'a înaпoiat пortȣrile ші domeнȣrile de пe mąrginea Dȣпъriĭ, v'a dat o konstitȣцie liberalъ (Regȣlamentȣl), v'a assigȣrat în fine libertatea individȣalъ, liniштea din întrȣ, aȣtonomia àtakatъ de Tȣrчĭ, kȣ kari simbatisaцĭ; ші înflorirea agrikȣltȣreĭ ші a kommerцȣlȣĭ, aчeste doъ vinne de aȣrȣ ale avȣцieĭ ȣneĭ Naцiĭ; ші пentrȣ toate aчestea, ingratitȣdinea, neagra ingratitȣdine."

„Negreшit, kȣgetaiȣ în sine'mĭ, toate aчestea пentrȣ kontȣl ortodokseĭ Rȣssiĭ: mъчellarȣl a îngrъшat boȣl ka sъ'l taie la mъчellъrie."

Generalȣl tъkȣ ȣn minȣt, аштeптъnd rъsпȣnsȣl meȣ. Eȣ tъчeam.

— Пentrȣ чe nȣ întrebȣinцezĭ talentȣl пoesieĭ a kъnta zioa onomastikъ a Пrinцȣlȣĭ Шtirbeĭ, *kare a fъkȣt atъta bine Romъnilorȣ*? Пeste kъteva zille e întronarea Пrinцȣlȣĭ, e zioa onomastikъ a Monarxȣlȣĭ meȣ Aȣgȣst, kare vъ *voeшte ferichirea*. Eaka okkasiȣne frȣmoasъ sпre a te illȣstra, sпre

a'ці ȣшȣra osъnda, ши... поate, a fi ertat de *mȣrinimossȣl* meȣ̆ Aȣtokratȣ̆, ши rъsпlъtit dȣпe kaпaчitatea dȣmitale."

Tъчere пrofȣndъ din пarte'mĭ.

„V'aці resemat пe Franца în мишkarea dela 48. Поftim, vedeці kȣm vъ resпȣnde Franца? ka Поloniei, ka Italiei, ka Tȣrчiei. Ea revoltъ пoпoliĭ kȣ frasse grasse ши inчendiare, ши aпoĭ i abandonnъ kȣ laшitate.

— Esчellenцъ, îmĭ daці voe a vъ rъsпȣnde la aчeasta?

— Vorbeшte. Sъ vedem чe aĭ a resпȣnde?

— Franца offiчialъ, silitъ пoate de differite kaȣse, ne abandonnъ azĭ, fъrъ însъ a ne пerde din vedere; iar Franца demokratikъ este kȣ Romъnia, e kȣ Italia, e kȣ *Поlonia.*

Шi aпъssaiȣ̆ asȣпra aчestȣĭ kȣvъnt. Daniilevski era Поlonesȣ̆.

Generalȣl rȣssȣ̆ îmĭ rъsпȣnse kȣ ȣnȣ̆ xoxotȣ̆ de rîsȣ̆ sardonikȣ̆.

— Tot ideile dela 48! kredȣlĭ ши tonцĭ чe sȣnteцĭ! Veцĭ vedea kȣrъnd чine e Franца ши чine e Rȣssia! Mi se пare kъ fъrъ Rȣssia, Greчia ar fi gemmȣt ши azĭ

sȣb jȣgȣl barbarȣ̆ al Tȣrчilor, kȣ kari *simbatisaцĭ*.

— Simbatisъm kȣ Tȣrчia, Esчellenцъ, ka *noliliuĭ*; nȣ ka Romъnĭ.

— Шi ka Romъnĭ simbatisaцĭ kȣ Franцa? Nȣ e аша?

— Sъngele апъ nȣ se faчe, Esчellenцъ,

— Franцa, Domnilor, шi kȣ Englitera, elle eraȣ̆ sъ sakrifiчe шi пе Greчĭ la 1830, kȣm aȣ̆ sakrifikat пе Пolonia; însъ Rȣssia *korreligionnarъ* salvъ пе Greчĭ de kȣrsele diпlomaцieĭ пerfide alle Albionȣlȣĭ; шi tot Rȣssia va libera пе тoцĭ пoпȣliĭ korreligionnarĭ. Dekъt aĭ faчe filiппiчe kontra Rȣшilor, aĭ stȣdia maĭ bine istoria Dȣmitale шi a naцiilor veчine, ka sъ vezĭ чine e Rȣssia.

— Шi kȣ toate aчestea, istoria ziчe, Bassarabia шi Bȣkovina fъчeaȣ̆ odatъ пarte din Daчia antikъ; шi Rȣssia a îngъdȣit Aȣstrieĭ a desmъdȣla vekea Daчie, шi Bassarabia azĭ....

— Bassarabia e feriчitъ, Domnȣle, sȣb gȣvernȣl *пъrinteskȣ̆* шi *ȣmanȣ̆* al aȣgȣstȣlȣĭ meȣ̆ monarxȣ̆: пrobъ, kъ цъrraniĭ akolo sȣnt *пroпrietarĭ*.

— O шtiȣ̆, ka шi цъrraniĭ din Galiцia, împroпrietъriцĭ de Meternix, kȣ *indemnisarea nobililor*....

Шi апъssaiŭ asuпra aчestor vorbe.

Okiĭ Generalълuĭ шi aĭ D-luĭ Пlaiano, чe sta faцъ, se întъlnirъ; okiĭ Generalълuĭ ziчeaŭ:

„Vorbele melle se пerdŭ în vîntŭ: omul aчesta пe kunoaшte.“

Okiĭ D-luĭ Пlaiano ziчeaŭ:

„Че insolenцъ! a vorbi astfel unuĭ reпresentantŭ al Monarxuluĭ tuturor Russiilor, de kare tremurъ Europa шi Asia!“

— Istoria, Domnule, zisse Daniilevski, istoria kare o чiteшtĭ Dumneata, este fъkutъ de oamenĭ ka Dumneata, kari vъdŭ, kugetъ шi simtŭ prin prismul ureĭ kъtre Russia, шi al simbatieĭ kъtre Franцa. A! Franцa D-v! Franцa este un avokatŭ flekarŭ, Russia e unŭ soldat *bravŭ* шi *frankŭ*. Franцa latrъ, Russia lukreazъ. Franцa sbearъ, Russia taчe шi faчe. Franцa vъ va пerde, Russia vъ va *mîntsi.* Îцĭ veĭ adduчe aminte de vorbele melle; пъпъ atunчĭ însъ sъ шezĭ la umbra înkisoriĭ, ka sъ te пokъeшtĭ.“

Шi adressъnduse kъtre Domnul Пlaiano, i fъku semnŭ sъ mъ dukъ înaпoĭ la arrestŭ.

— Мъ simцŭ feriчe, Esчellenцъ, zisseiŭ, fъkъnd o reverinцъ, kъ am avut onnoarea a konvorbi astъzĭ ku un *nobilŭ пolonesŭ*...

— Sъ'l dȣkъ! repetъ Generalȣl rȣssȣ̆, kȣ tonȣ̆ barbarȣ̆.

D-nȣ Шlaiano eшi dȣпъ mine sпre a da ordinele пentrȣ aчeasta; шi se întȣrnъ iar în kammera kommandantȣlȣĭ.

Îngrijitorȣl Пolіцieĭ mъ kondȣsse la Agie într'o sanie, dȣпъ kȣm mъ шi addȣssesse, întrebъndȣmъ чe'mĭ a zis Generalȣl.

— 'Mĭ a zis, i rъsпȣnseiȣ̆, ka sъ mъ tȣrчeskȣ̆.

— Sъ te tȣrчeшtĭ?!! kȣm se пoate?

— Aшa; kȣ astъ kondiцie mъ eartъ шi mъ libereazъ; ba înkъ mъ пȣne шi în *slȣjbȣ.*

— Nȣ te 'nцellegȣ̆.

— Maĭ bine kъ nȣ mъ 'nцellegĭ.

Îngrijitorȣl dette din kaпȣ̆, шi oftъ!

În zioa aчeea îmĭ пȣsserъ iar sentinellъ la ȣшъ, шi 'mĭ addȣsse шi ȣnȣ̆ пȣiȣ̆ de Grekȣ̆ ka sъ шazъ kȣ mine într'aчeeaшĭ kammerъ, sȣb пretestȣ̆ kъ toate kammerile sȣnt okkȣпate, шi neavъnd ȣnde sъ'l пȣie (fiind arrestat пentrȣ datoriĭ), l'a addȣs în kammera mea, krezъnd kъ kȣ aчeasta mъ îndatoreazъ, dъndȣ'mĭ ȣnȣ̆ omȣ̆ kare sъ mъ distreze(!). Adevъrȣl este kъ aчestȣ̆ Grekȣ̆ era ȣnȣ̆ *sпionȣ̆*, пȣssȣ̆ într'adins ka sъ mъ sпioneze. Fъkȣiȣ̆ dar o пroпagandъ seri-

oasъ Grekвlвĭ kontra Mвskalвlвĭ шi Чoko-iвlвĭ, înkъt, sвnt sigвr, kredinцa шi vene-raцia lвĭ пentrв aчeшtia s'aŭ îmпвцinat mвlt.

Mъ пlînseiŭ la D. Aga пentrв sentinellъ; шi Domnвl Пlaiano mъ konsolъ kв aчeste vorbe, în limba franцesъ:

— Sentinella nв se пoate ridika, fiind kъ aĭ abвzat de înkrederea mea.

— În чe kiпŭ? îl întrebaiŭ kвrios.

— Цiind korresпondinцъ kв amiчiĭ D-le din afarъ.

— Пrin чine?

— Пrin fratele D-le.

— Atвnчĭ sъ assiste îngrijitorвl la kon-vorbirea mea kв frate-meŭ, de kъte orĭ vine sъ mъ visiteze.

— Îngrijitorвl are okkвпaцiile salle.

— Шi aĭ krezвt aчeastъ kalomnie?

— Trebвe sъ krezŭ totвl, ka шefŭ al Пoliцieĭ; ш'aпoĭ, чe'цĭ faчe sentinella? O distrakцie maĭ mвlt пentrв Dвmneata.

— Чel пвцin, ridikaцi'mĭ, vъ rogŭ, чee-laltъ distrakцie...

— Kare?

— Пe Grekвl aчesta, kare'mĭ stъ în gъtŭ.

— Este вnŭ nenoroчitŭ ka D-ta; шi ne-noroчirea trebвe a înfrъцi inimele oamenilor.

П. — Mѕltѣ' vreme aĭ fost kondѕktorŭ?

A. — O varъ nѕmaĭ; fiind kъ niшte frigѕrĭ kontraktate din ostenealъ, m'aŭ nevoit a mъ dѕчче sъ'mĭ kaѕtŭ sъnъtatea în sъnѕl familliеĭ.

П. — Dѕпъ aчeea?

A. — Dѕпъ aчeea am intrat ka *коппistŭ* la Деpartamentѕl Finanцelor, dѕпъ rekomandaцia D-lѕĭ Пetrake Пoenarѕ, fostѕl direktorŭ al Skoalelor, kъtre D-nѕ Konstantin Xereskѕ, ministrѕ de Finanцe la 1847.

П. — Чe rolъ aĭ jѕkat în Revolѕцia de la 48?

A. — Koппistŭ m'a gъsit Revolѕцia, koппistŭ m'a lъssat, шi tot la Деpartamentѕl Finanцelor; kѕ toate astea, ka kiпŭ de пoetŭ, am kъntat шi eŭ *Drentatea шi Frѕцia* în versѕrĭ rimate, шi пѕblikate în jѕrnalѕl *Пrѕnkѕl Romъnŭ.*

Mѕsk. чivil (în limba franчesъ). — Aveцĭ la îndemînъ jѕrnalѕl aчesta?

Ioanid. Nѕ, Esчellenцъ.

Mѕskalѕ. — Sъ aveцĭ grijъ sъ'l gъsiцĭ: doreskŭ sъ'l vъzŭ.

Ioanid. — Foarte bine, Esчellenцъ.

Шi la fie-kare vorbъ adressatъ Mѕskalilor, D. Ioanid, ka ѕnŭ omŭ bine kreskѕtŭ, шi ka fѕnkцionarŭ *ssпѕs* шi *reksnoskѕtor*, fъ-

чea kъte o reverinцъ nrofsndъ шi resnektsoasъ. Mi se nare kъ Msskalsl чivilš (kare avea o figsrъ de Kalmsků) înцellegea limba romъnъ: kъчĭ esnlika mereš kollegslsĭ sъš militarš întrebъrile шi rъsnsnssrile noastre.

Прez. — Dsnъ aчeea?

Ariч. — De atsnчĭ шi nînъ azĭ netrekš ks *far niente*, nrimblъndsmъ ne la Kъmnslsngš шi nrin Bskstreшtĭ, шi okksnъndsmъ ks stsdisl istorieĭ шi al litteratsreĭ.

П. — Maĭ aĭ fraцĭ?

A. — Nsmaĭ snsl.

П. — Ks чe se okksnъ?

A. — A fost înainte de 48 *inginerš de nodsrĭ*..... шi шoselle.

П. — N'aĭ fost arrestat la 24 Oktombrie, 1848?

A. — Ns, Domnsle.

П. — Niчĭ dsnъ aчeea?

A. — Пe la Anrilie, ansl korent, am fost kemat de шefsl Полiцieĭ, kare m'a întrebat ks чe rostš шezš în Bsksreшtĭ? Am rъsnsns ka *ksllstorš*; шi D-ns Aga de atsnчĭ 'mĭ a ordonnat a nleka îndatъ din Bsksreшtĭ, ssb nedeansъ de înkisoare la Vъkъreшtĭ.

П. — Шi Dsmneata чe-aĭ fъkst dsnъ aчeea?

A. — M'am sȣппȣsȣ, ka ȣnȣ bȣnȣ четъцeanȣ, ordinelor D-lȣĭ Aga; шi am шezȣt la Kъmпȣlȣng пъnъ la înчепȣtȣl tȣĭ Aȣgȣst, kъnd am venit iar în Bȣkȣreшtĭ, пentrȣ trebȣinцe a le famillieĭ.

П. — Пe чine kȣnoшtĭ D-ta în Bȣkȣreшtĭ?

A. — Maĭ пe toцĭ чeĭ de vîrsta шi de пrinчiпȣrile melle.

П. — Шi anȣme?

A. — Îmĭ trebȣe o zi ka sъ vi'ĭ sпȣiȣ anȣme.

П. — Чeĭ maĭ *însemnaцĭ* din kȣnoskȣцiĭ Dȣmitale?

A. — Însemnaцĭ în *че*?

П. — În revolȣцia de la 48.

A. — Kъt пentrȣ aчeia, se aflъ toцĭ пeste frontierъ.

П. — Шi alцiĭ, maĭ *miчĭ*, nȣ kȣnoшtĭ?

A. — Domnilor, mъ ertaцĭ, чe vreцĭ a afla пrintr'aчeasta?

П. — Пe toцĭ amiчiĭ Dȣmitale пolitiчĭ.

A. — Sȣnt пrea пȣцinĭ.

П. — Шi anȣme?

A. — „Celà m'embête", zisseiȣ într'ȣn minȣt. de aппrindere.

Ioanid. — Domnȣle, eшtĭ obrasnikȣ.

Ariч. — Пentrȣ kъ sȣnt пrisonnierȣl D-v?

Ioanid. — Eшtĭ obrasnikȣ, îцĭ zikȣ; fiind

kъ ȣiцĭ kȣ чine vorbeшtĭ, шi nȣ'цĭ ieĭ seama la vorbъ.

Пrez. — Rъsпȣnde, Domnȣle, kȣ liniшte шi kȣ resпektȣ̆: fiind kъ eшtĭ înaintea ȣnȣĭ tribȣnalȣ̆."

Eram sъ'ĭ rъsпȣnzȣ̆ kъ nȣ rekȣnoskȣ̆ asemenea tribȣnalȣrĭ ka alle Veneцieĭ; чi nȣmaĭ пe чelle legale шi în vigoare, karĭ fȣnkцioneazъ în nȣmele legiĭ шi în пȣblikȣ̆; însъ lȣпta era *inegalъ*; am пъstrat aчestȣ̆ rъsпȣnsȣ̆, ka шi altele, ka sъ le arъtȣ̆ înaintea tribȣnalȣlȣĭ *Oпinisnei пȣbliчe*, kare e kemat azĭ a jȣdeka între K. Ariчeskȣ шi tribȣnalȣl sekretȣ̆ de kare e vorba.

Ariч. — Domnȣle, чe trebȣinцъ este a шti kari sȣnt amiчiĭ meĭ пolitiчĭ? Sȣnt toцĭ aчeia kȣ kari am învъцat în skolĭ, шi kari kȣgetъ, simtȣ̆ шi lȣkreazъ ka mine...... Ш'aпoĭ, fъkînd o listъ de kъцĭ 'mĭ aшĭ пȣtea addȣчe aminte, пot fi eĭ, шi trebȣe a fi resпonsabilĭ de aktȣl kare a пrovokat arrestȣl шi чerчetarea aчeasta?

Пrez. — Însfîrшit, чe te sȣпъrъ a nȣmi kъцĭ-va dintr'ъnшiĭ, din чeĭ maĭ *intimĭ?*

Ariч. — Bȣkȣros, kȣ пlъчere: aчeшtia sȣnt maĭ toцĭ aчeia kari se aflъ azĭ пeste

frontierъ, ka esnatriaцï saŭ ka stsdenцï în sniversitъцile Esroneï.

П. — Dar din boeriï чeï Marï ksnoшtï vre snsl?

A. — Nsmaï пe D. K. Xereskв, la kare am fost rekommandat de D-ns П. Поenarв, шi пe Domniï Goleшtï, kari sъnt пeste frontierъ.

П. — Пe alt чine-va ns maï ksnoшtï?

A. — Пe nimenï.

П. — Пe чinste?

A. — Пe onnoare, kare e maï sakrъ dekъt *чinstea.*

Msk. — (franцozeшte). Sъ venim la kestia пrinчiпalъ.

Пrez. — (lsъnd o xîrtie dsпe masъ): Ksnoшtï D-ta aчeasta?

Ariч. — (чitind tare) Blestemsl Romъnieï kontra aпъssъtorilor. O ksnosk, Domnilor; este fъksтъ de mine, шi kommsnikatъ чellor dela Mъrginenï.

Пrez. — Ŏnde e originalsl aчeшtia?

Ariч. — Trebse sъ fie între xîrtiile lsate dela Kъmпslsngŭ.

Ioanid. — Ns este: am чerчetat toate xîrtiile eŭ singsr.

Ariч. — Se vede dar kъ s'a reпssŭ, saŭ se aflъ între xъrtiile rъmase la Kъmпslsngŭ.

Прez. — Че te-a silit sъ faчĭ ачеastъ *пro-vokaцie* kontra Mȣskălilor?

Ariч. — O пȣtem nȣmi maĭ kȣ drent *Ieremiadȣ:* fiind kъ este o плъngere a Патrieĭ kontra aппъssъtorilor eĭ.

П. — Titlȣl шi materia пoesieĭ dovedesk kъ este o kȣratъ пrovokaцie: fiind kъ deшteaпtъ ȣra kontra Rȣшilor, arȣnkъnd blestemele Romъnilor asȣпra aппъssъtorilor цъrreĭ. Че te-a silit a faче ачеasta?

A. — Kȣvintele sȣnt koпrinse în ачеastъ пoesie.

П. — Sъ le-aȣzim шi noĭ.

A. — Bȣkȣros.

Шi, arȣnkъndȣ'mĭ okiĭ пe o koпie din ачеa пoesie че se afla пe masъ, reчitaiȣ dintr'ъnsa ȣrmъtoarele strofe:

„De sekȣlĭ allȣ meȣ nȣme
A esistat în lȣme."
Romъnia vorbeшte kъtre fii sъĭ.

Прez. — Ȣrmeazъ.

Ariч. — (чitind):

„Шi gloria'mĭ strebȣnъ
Sȣb mîndra Semi-Lȣnъ
Lȣчi sȣte de annĭ:

„Шi nȣ fȣ attakatъ,
Nȣ fȣ ameninцatъ
A mea indeпendinцъ
Шi sakrа mea fiinцъ
D'Eroiĭ Mȣsȣlmanĭ.

„Чi, vaĭ! amarъ soarte!
Isbirea чea de moarte
'Mĭ o dъ kiar Moskovitȣl,
Kreшtinȣl, iпokritȣl,
Kȣ maska lȣĭ de sъnt!..

„Kȣ krȣчea Moskovismȣl
Ommoarъ пatriotismȣl,
Sȣgrȣmъ Libertatea
Шi naцĭonalitatea
În inimĭ de Brȣtȣs.

„Пrin voĭ astъzĭ Kosakȣl
Sȣgrȣmъ пę sъrakȣl,
Шi'ĭ ia din bъtъtȣrъ
Gъinъ, arъtȣrъ,
Шi kiar koпilla sa;

„Пrin voĭ azĭ Чokoimea
Aпnassъ, vaĭ! Jȣnimea,
Шi miserъ o faчe;
Пrin sȣte de mijloaчe
Storkînd viaцa sa;

„Пolonia stъ faцъ:
Ea însъшї ne învaцъ
Sistema чea fatalъ,
Пolitika-infernalъ
Lьĭ Пetrь ьrmъtorь̆.

„Korrьmпцia, trъdarea,
Пrotekцïa, ameninцarea:
Aчeasta v'e solia,
De skoпь̆ aveцĭ sklavia...
ш. ч. l.

Пrez. — Dьmneata eшtĭ Romъnь̆, nь e aшa?

Ariч. — Da, Domnьle.

П. — Пentrь чe te-aĭ fъkьt avokatьl Пolonieĭ?

A. — În lokьl Пolonieĭ пьtem ziчe Bassarabia.

П. — Aчeasta te-a silit sъ faчĭ aчeastъ *miserabilь* поesie?

A. — Пe lъngъ kьvintele de sьs, m'aь̆ silit шi nedreпtatea esilьlьĭ чellor dela Mъrgineпĭ, шi sьfferinцa Romъnieĭ, kьm шi kondьita Rьшilor în Пrinцiпate.

П. — Esпlikъte.

A. — Bьkьros. Stindardьl revolьцieĭ dela 9 Iьnie 1848 l'aь̆ ridikat kaпiĭ miшkъriĭ,

kari sunt azĭ esпatriaцĭ, în nѕmele a 5 mil. Romъnĭ шi a 18 anĭ de sѕfferinцe шi ѕmilirĭ ale Romъnilor sѕb regimѕl regѕlamentarŭ; чeĭ ka mine шi чeĭ dela Mъrgineni, avъnd în vedere devisa miшkъriĭ, *Drentate шi frѕцie*....

II. — Staĭ пѕцin. Drentate era ka sъ lѕaцĭ moшiile boerilor шi sъ le dъrѕiцĭ sъtenilor? Frъцie era sъ deшtenтaцĭ ѕra aчestora kontra aчellora, armъnd frate kontra fratelѕĭ?

A. — Цinta art. 13 din пrogrammѕl miшkъriĭ dela 48 este a assigѕra sъteanѕlѕĭ пъrtiчika lѕĭ de пъmъntŭ, чe a пossedato din vekime пъnъ la Regѕlament. Regѕlamentѕl, de шi se пare kъ'ĭ o assigѕrъ, îndatorъnd пe пroпrietarŭ a da sъteanѕlѕĭ пogoanele legiѕite шi trebѕinчoase пentrѕ esistinцa lѕĭ, îllŭ lasъ însъ, пe sъteanŭ, în disпosiцia пroпrietarѕlѕĭ *absѕivŭ*, kare ia пoъ пieĭ dѕпъ o oae; пrin ѕrmare, în interesѕl amъndѕrora, шi al Пatrieĭ maĭ kѕ seamъ, Art. 13 пroпѕne чedarea aчellor пogoane sъteanѕlѕĭ, пrin indemnisare: kъnd цъrranѕl пroпrietarŭ va fi sigѕr пe пъrtiчika sa de пъmъntŭ, îllŭ va trage inima a aпъra цarra, nelъsъnd s'o kalчe kare kѕm vrea шi kъnd vrea: astfel a fost цъrranѕl пъnъ la Mixaĭ

Viteazɤl; ши de ачеea цarra a fost odatъ liberъ ши feriчitъ în întrɤ, ши resпektatъ în afarъ. Kъtre aчestea, dɤпъ Art. 22 din Пrogrammɤl nostrɤ, aчestɤ̆ пrogrammɤ̆ era sъ fie desbъtɤt de o Adɤnare generalъ, komпɤsъ de reпresentanцĭ din toate klassele soцietъцiĭ. Vina este a boerilor, kari nɤ aɤ̆ vrɤt sъ se пɤie în kaпɤl miшkъriĭ, sпre a o kondɤче ши lɤmina kɤ шtiinцa ши kɤ esпeriinцa Dɤmnealor.“

Membriĭ Tribɤnalɤlɤĭ Sekret îmĭ rъsпɤnserъ kɤ ɤnɤ̆ xoxotɤ̆ de rîsɤ̆ sardonikɤ̆.

Mɤskalɤ militarɤ̆. — Чe ziчe? Чe ziчe? Kollegiĭ sъĭ îĭ esпlikъ sensɤl vorbelor melle.

Mɤskalɤ. — Asta e kɤrat kommɤnismɤ̆.

Пrez. — Negreшit; asta e kommɤnismɤ̆ kɤrat.

Ariч. — Dɤmneavoastrъ ziчeцĭ. Dar sъ kontinɤъm:

„Kъt пentrɤ frъцie, vъ rъsпɤnzɤ̆ kɤ kiar faпtele Romъnilor, kari, în kɤrs de treĭ lɤnĭ, n'aɤ̆ klintit ɤn firɤ̆ de пъrɤ̆ din kaпɤl nimɤnɤĭ; пe kъnd la alte naцiɤnĭ, orĭ ɤnde a fost revolɤцie, ши la 48 ши la 21 ши tot d'aɤna, a fost vъrsare de sъnge mare.....

„Eĭ bine! Domnilor, че strikъ esilaцiĭ dela Mъrgineni, ka sъ sɤffere eĭ пedeaпsa

kare ar meritao поate kanii miшkърiї чe aŏ ridikat steagъl шi aŏ doborît пe Bibeskъ, kъ ajъtorъl kiar al *mъltora din boerĭ*, dъпъ kъm am aъzit шi eŏ vorbind пe kanii noшtrii? Orĭ trebъia sъ пъneцĭ mîna пe aчeшtĭ kaпĭ, шi jъdekъndъ'ĭ la lъmina Soarelъĭ, sъ'ĭ пedeпsiцĭ пe kallea legalъ; orĭ, daka aчeшtia aŏ skъпat, dreпt este sъ sъffere oamenĭ ka чeĭ dela Mъrgineпĭ, kari aŏ fost niшte fъnkцionarĭ fidelĭ пrinчiпъlъĭ de dreпtate, шi kari aŏ пъzit viaцa, averea шi onnoarea boerilor, marĭ шi miчĭ?...

„Aчeastъ nedreпtate, ъnitъ kъ onnoarea Romъnieĭ, atakatъ пrin *Imnъrĭ* kъtre Rъшĭ fъkъte de anonimĭ la 30 Aъgъst trekъt, kъm шi sъfferinцele Цerreĭ din пartea Rъшilor, kъm шi kondъita lor în Цarrъ, kontrarъ пroklamaцiilor lor: aчestea toate m'aŏ silit a faчe Blestemъl, diktatŏ de amorъl de Dreпtate шi de Пatrie. Eatъ, Domnilor, adevъrъl în toatъ sinчeritatea lъĭ.“

D. Пresident esпlikъ sensъl 'kъvintelor melle la kollegiĭ sъĭ Mъskalĭ.

Пrez. — (greчeшte kъtre aчeшtia.) Se vede kъrat, din rъsпъnsъrile шi *insolenцa* lъĭ, kъ este ъnŏ *koпillŏ* fanatikŏ de ideile lъĭ Rousseau, Robespierre шi a tъtъror revolъцionarilor, пъmъnteпĭ шi streiпĭ.

Пlaiano.—(grevеуште). E *konillš* шi *noetš*[1]), fъrъ minte шi fъrъ sпeriinцъ; ȣn *esaltatš*, kъrȣia 'ĭ-aȣ̆ întors kreerĭĭ demagogĭĭ dela 48, шi kare vede, simte, kȣgetъ шi vorbeште ka dînшiĭ."

Mȣskaliĭ vorbeskȣ̆ mȣskъleште.

Mȣskalȣl чivil. — (lim. franц). Destȣl пentrȣ azĭ. Vommȣ̆ ȣrma чerчetarea în altъ zi.

Пrez.—(konsȣltъnd ora) Пrea bine. (sȣnпъ kloпoцelȣl. Îngrijitorȣl Пoliцieĭ intrъ.) Ia пe Dȣmnealȣĭ шi dȣ'l la arrestȣl sъȣ̆.

Ioanid. — Шi sъ fie sȣb пazъ bȣnъ.

Îngrijitorȣl. — Пrea bine, Esчellenцъ. Salȣtaiȣ̆ шi eшiiȣ̆.

ŞEDINŢA A DOA.

Vinerĭ 17 Ianuariĭ.

Чerчetarea se faчe tot noaпtea шi tot la Vorniчie; membriĭ tribȣnalȣlȣĭ sekretȣ̆ sȣnt tot чeĭ шtiȣцĭ.

Пrez. — Între xîrtiile чe s'aȣ̆ пȣtȣt gъsi la Kîmпȣlȣngȣ̆, este шi aчeastъ tradȣчere

(1) În vokabȣlarȣl oamenilor de stat, de felȣl aчesta, пoetȣ̆ e sinonimȣ̆ kȣ *nebȣnȣ̆*. Vezĭ *Пrotekloratȣlȣ̆ Цarȣlȣĭ*, пag. 22. Vezĭ *Krȣчea de argint*, пag. 164—165.

dintr'o пrefaцъ a skrierii lвĭ Marat, *Lanцв-rile robieĭ* (les chaînes de l'esclavage), reti-пърitъ la 1830; шi kare пrefaцъ пroпagъ вra kontra Rвшilor шi disпreцвl kontra aв-gвstei пersoane a Îmпъratвlвĭ Nikolae I al tвtвror Rвssiilor. Kв че skoпŏ aĭ tradвs D-ta aчeastъ пrefaцъ?

Ariч. — Пentrв mвlцвmirea mea, fiind kъ 'mĭ a пlъkвt.

Пrez. — Aĭ tradвs toatъ kartea, orĭ nв-maĭ пrefaцa aчeasta?

Ariч. — Nвmaĭ aчeastъ пrefaцъ.

Пrez. — Чe era trebвinцъ de tradвkцie, daka odatъ aveaĭ originalвl?

Ariч. — Tokmaĭ пentrв kъ originalвl nв era al meŏ, de aчeea am tradвs пrefaцa din aчea karte.

Пrez. — Шi чine era пroпrietarвl aчelleĭ kъrцĭ?

Mъ gъndiiŏ вn momentŏ kвm se li-пeskŏ minчвna, fъrъ a komпromite пe a-mikвl meŏ de kollegiŏ, D-nв Skarlat Fъl-koianв, kare îmĭ îmпrвmвtasse sпre чitire skrierea lвĭ Marat de kare e vorba.

Пrez. — Te gîndeшtĭ la vr'o minчвnъ, negreшit?

Ariч. — Îmĭ rekemŏ sвvenirile.... A! 'mĭ am addвs aminte. Originalвl se aflъ în

biblioteka Kollegiѕlѕĭ dela St. Savva. Dѕпъ originalѕl aчella am tradѕs пrefaцa aчeasta.

Пrez. — Adevъrѕl sпѕĭ?

Ariч. — Чerчetaцĭ шi veцĭ vedea.

Пrez. — Akasъ la Dѕmneata aĭ tradѕs aчeasta, orĭ la bibliotekъ?

Ariч. La bibliotekъ.

Ioanid — (greчeшte). Vommѕ̆ чerчeta mъĭne desпre aчeasta. Sъ aĭ grijъ, te rog, Domnѕle Пlaiano.

Пlaiano. — (idem). Kiar în noaпtea aчeasta voiѕ̆ чerчeta.

Ѕn Mѕskalѕ̆ — (franцѕzeшte). Чe fel! nѕ s'aѕ̆ ridikat înkъ din biblioteka Skoaleĭ asemenea kъrцĭ? Пar'kъ s'aѕ̆ dat ordine пentrѕ aчeasta?..

Пlaiano — (idem). Dar, generalѕl meѕ̆; însъ s'aѕ̆ ridikat de o kam datъ nѕmaĭ de la libreriile пѕbliчe; mъĭne vommѕ̆ visita шi biblioteka Kollegiѕlѕĭ.

Mѕskalѕl — (franцѕz.), Kontinѕaцĭ, Domnilor.

Пrez. — Slova aчeasta a Dѕmitale este?"

Tradѕчerea чe era пe masa tribѕnalѕlѕĭ era o koпie, skoasъ de amikѕl meѕ̆ de kollegiѕ̆, G. Mavrodolѕ, dѕпъ tradѕчerea skrisъ de mine. Eѕ̆ skimbassem tradѕчerea mea kѕ a fratelѕĭ Mavrodolѕ, sпre sѕvenire amikalъ,

Domnsl Ioanid, direktorsl, avea snȣ frate kare ʮinea atsnчĭ în kъsъtorie o sorъ a D. Mavrodols; nrin srmare, ksnoшtea skrintsra aчestsia, ka ksmnatȣ. Ka sъ ns komnromiʮȣ dar пe amiksl meȣ, шi ka densnʮarea sъ ns viie din narte'mĭ, a trębsit sъ tъgъdseskȣ; însъ fъrъ a nstea skъпa пe fratele Mavrodols, ksm se va vedea.

Ariч. — Este skrintsra mea, Domnsle.

Пrez. — Ns seamъnъ însъ ks slova din чelle lalte xîrtiĭ alle Dsmitale.

Ariч. — Este skrisъ ks kondeiȣ de ferȣ.

Ioanid. — Ns snsĭ adevъrsl, Domnsle; шi sn koпillȣ kiar vede kъ aчeasta ns e slova Dsmitale. Sпsne, a ksĭ este?

Ariч. — Este a mea, Domnsle.

Ioanid. — Minʮĭ, Domnsle.

Ariч. — Domnsle, ns mъ insslta....

Пrez. — Am fъkst aпelȣ la onnoarea D-le. Пînъ aчi aĭ fost maĭ mslt dekъt frankȣ... Чè te sileшte a tъgъdsi aчeasta?"

Msskaliĭ konfrsntarъ tradskʮia aчeasta ks чelle-lalte xîrtiĭ alle melle.

Ȣn Msskalȣ—(franʮszeшte). Este o altъ skrintsrъ, ks totsl streinъ. De чine e skrisъ?

Пrez. (franʮszeшte) — Ziчe kъ e de dînssl.

Ioanid (greчeшte). — Eȣ ksnoskȣ slova;

ши мъine searъ veцĭ vedea ши пе чellŏ че a skris aчeasta.“

„A! bietȣ Mavrodolȣ! kȣgetaiŏ în sine'mĭ. Are sъ fie trъdat de însȣшĭ kȣmnatȣ sъŏ! Eŏ mъ spъlŏ пе mъinĭ, ka Пilatŏ.“

Пrez.—Dar versȣrile aчestea de чine sȣnt?

Era o пoesie întitȣlatъ *„Akȣm e vremea sъ пе skȣlъmŏ,“* пе kare 'mĭ o didesse D-nȣ Nikolae Iпateskȣ la 1847 Martie, ka s'o пerlȣkrezŏ, fiind fъkȣtъ într'o limbъ à la Anton Пan. Kъteva versȣrĭ eraŏ шterse ши korrektate de însъшĭ mъna D-lȣĭ Iпateskȣ.

Ariч. — Este datъ de D-nȣ N. Iпateskȣ înaintea revolȣцieĭ, ka s'o пerlȣkrezŏ: пrobъ, korrekцia fъkȣtъ de kiar mъna nȣmitȣlȣĭ Iпateskȣ п'între rîndȣrile versȣrilor.

Ioanid. — Aшa este; kȣnoskŏ slova Iпateskȣlȣĭ.

Пrez. — Шi чe întrebȣinцare aĭ fъkȣt kȣ aчeastъ пoesie?

Ariч. — A venit revolȣцia, ши n'am maĭ avȣt trebȣinцъ de dъnsa; am arȣnkato între xîrtiile melle, ka sъ se afle akolo.

П. — Dar artikolȣl aчesta *„Nȣ e kȣ lonata, чi kȣ jȣdekata,“* de ȣnde îllŏ aĭ?

A. — E o koпie dȣпъ altele o mie de felȣl aчesta, kari aŏ чirkȣlat manȣskrise

înaintea revolцџieĭ, шi kari aŭ пreпărat miшkarea romъпъ dela 48.

П. — Dela чine aĭ koпџiato?

A. — 'Mĭ am шi ѕitat.

П. — Ia rekeamъ'џĭ sѕvenirile, te rogŭ.

A. — Dela vre ѕпѕl din Romъпiĭ esпatriaџĭ: kъчĭ eĭ îmпъгџeaŭ шi lѕkraŭ asemeпea xîrtiĭ.

П. — Dar пe aѕtorŭ пѕ'l kѕпoшtĭ?

A. — Se ziчe kъ aѕtorѕl ar fi Eliade.

La aчestŭ пѕme, Mѕskaliĭ înkreџirъ sпrîпчeпele, шi îпчeпѕгъ a vorbi mѕskiчeшte.

Чerчetarъ aпoĭ maĭ mѕlte xîrtiĭ de felѕl aчesta, пѕ maĭ пѕџiп kompromettabile, kari s'aŭ trekѕt toate în пroчesѕl-verbalŭ, skrisŭ de miпe шi formъпd 21 de artikolĭ.

ŞEDINŢA A TREEA.

Lunĭ 22 Ian.

Îngrijitorѕl пoliџieĭ îmĭ zisse sъ aшteпt пѕџiп în salla Vorпiчieĭ; шi ellŭ iпtrъ în îпtrѕ, ѕпde a întъrziat ka vr'o zeчe miпѕte. În timпѕl aчesta, пrimblъпdѕmъ пriп sallъ,

zъreskȣ пe чineva шezъnd пe ȣnȣ skaȣnȣ, dȣпъ ȣn пaravanȣ. Mъ aппroпiȣ...

— Mavrodolȣ?!!!

— Silfȣle!!! (1).

Шi пe îmbrъцiшarъm kordialemente.

— Чe kaȣцĭ tȣ aiчĭ la ora asta? mъ întrebъ amikȣl meȣ.

— Îцĭ voiȣ sпȣпe tot altъ datъ. Akȣm, askȣltъ:

„De te vor întreba чeĭ din întrȣ dȣпъ kare karte aĭ tradȣs пrefaцa din *Lanцȣrile robieĭ* a lȣĭ Marat, tȣ sъ ziчĭ kъ aĭ koпiat'o dȣпъ o tradȣkцie a mea; шi kъ kartea dȣпъ kare am tradȣs eȣ пrefaцa se aflъ la biblioteka skoaleĭ: ka sъ пe пotrivim la minчȣnĭ, sпre a пȣ komпromite пe Skarlat Fъlkoianȣ, amikȣl nostrȣ de kollegiȣ. 'Apropos. Sъ ziчĭ înkъ kъ am skimbat tradȣkцiile, lȣъnd tȣ п'a mea шi eȣ п'a ta... Înцeles-aĭ?

— Чe misterȣ e asta? Пe mine m'aȣ addȣs din Tîrgoviшte în kъrrȣчor de пoшtie, шi шezȣ de treĭ sъпtъmъnĭ la arrestȣ."

Îngrijitorȣl mъ invitъ sъ intrȣ în salla tribȣnalȣlȣĭ sekretȣ.

II. — Te-am lъsat treĭ zille ka sъ te

(1) Eпitetȣ чe'mĭ da fratele Mavrodolȣ în kollegiȣ, vrъnd a faчe allȣsiȣne la talentȣl пoetik al amikȣlȣĭ sъȣ.. Silfiĭ eraȣ, dȣпъ Mythologie, zeitъцile aerȣlȣĭ.

gъndeшtĭ. Stьrѕeшtĭ înkъ a ziчe kъ slova asta nѕ e a Dѕmitale?

A. — Reпetѕ̆, Domnѕle, чeea чe am zis шi în шedinцa пreчedentъ: kъ aчeasta este skrisъ de mine.

П. — (trage kloпoцelѕl, îngrijitorѕl intrъ). Sъ intre чelъlalt.

Пeste ѕn minѕt intrъ Mavrodolѕ; eѕ̆ mъ пrefъkѕiѕ̆ kъ mъ sѕrпrinde vederea'ĭ neaшteпtatъ.

П. — (kъtre Mavrodolѕ) Kѕm te keamъ пe Dѕmneata?

M. — George Mavrodolѕ.

П. — Kѕnoшtĭ пe Domnѕ Aпчeskѕ?

M. — Este amikѕl meѕ̆ de kollegiѕ̆.

П. — Dar slova asta o kѕnoшtĭ?

M. — (arѕnkъnd okiĭ пe tradѕkцia sa). Este skriпtѕra mea.

П. — Aѕzĭ, Domnѕle Ariчeskѕ? Чe te-a silit sъ sпѕĭ aчestѕ̆ neadevъrѕ̆?

A. — Ka sъ nѕ fiѕ̆ eѕ̆ trъdъtorѕl amikѕlѕĭ meѕ̆: am lъsat *altora* sarчina aчeasta...

Шi aппъssaiѕ̆ asѕпra kѕvîntѕlѕĭ *altora*, ѕĭtъndѕmъ la D-nѕ Ioanid, чe se ѕĭta la mine kѕ aчea kъѕtъtѕrъ arrogantъ шi mѕskъleaskъ kare'l karakterisъ.

П. — Dѕпъ kare karte aĭ tradѕs D-ta ачeastъ пrefaцъ?

M. — Am koпiato dѕпъ o tradѕkцie a D-lѕĭ Ariчeskѕ.

П. — E mѕlt d'atѕnчĭ?

M. — Sѕnt kъteva lѕnĭ; nѕ'mĭ addѕk bine aminte lѕna шi zioa.

П. — Dar kartea dѕпъ kare a tradѕs D-nѕ Ariчeskѕ пrefaцa aчeasta, a kѕĭ era?

M. — Era din biblioteka Kollegiѕlѕĭ, ѕnde am шi чititѕ̆ aчeastъ skriere пentrѕ ъntъea oarъ.

П. — Шi чe trebѕinцъ era sъ skoцĭ koпie dѕпъ tradѕkцia D-lѕĭ Ariчeskѕ?

M. — În ħпsa kъrцiĭ, am vrѕt sъ am шi eѕ̆ o koпie dѕпъ пrefaцъ, kare mi s'a пъrѕt frѕmoasъ.

П. — Va sъ zikъ, îцĭ пlakѕ̆ шi aпrobezĭ ideile шi *mѕssѕrele* ([1]) пroпѕsse de tradѕkъtorѕl Пolonezѕ̆ în aчeastъ пrefaцъ?

M. — Daka mъ kredeцĭ, am шi ѕitat чe koпrinde пrefaцa. Atîta шtiѕ̆ kъ, mergъnd într'o zi la Domnѕ Ariчeskѕ, am vъzѕt tradѕkцia sa пe masъ; шi чitindo, am dorit sъ чiteskѕ̆ шi kartea; чitind kartea, am dorit sъ possedѕ̆ mъkar пrefaцa eĭ; însъ fъrъ vre ѕnѕ̆ skoпѕ̆ rъѕ̆, чi nѕmaĭ o simпlъ

[1]) Vezĭ *les chaînes de l'esclavage.*

mȣlцȣmire, nȣmaĭ пentrȣ ȣsȣl meȣ̆, fъrъ a mъ gъndi de a faчe *abȣsȣ̆* dintr'însa, kȣm niчĭ n'am fъkȣt.

П. — Шi чe înkredinцare пe пoцĭ da kъ n'aĭ fъkȣt abȣsȣ̆ kȣ aчeastъ пrefaцъ?

M. — Kȣm kъ n'am fъkȣt abȣsȣ̆, пrobъ învederatъ e kъ пъпъ azĭ nȣ s'a aflat nimik desпre aчeasta: kъчĭ de o komȣnikam nȣmaĭ la ȣnȣ̆ amikȣ̆, fie чellȣ̆ maĭ *intimȣ̆*, sekretȣl ar fi ajȣns la ȣrekile Gȣvernȣlȣĭ: пentrȣ kȣvîntȣl kъ sekretȣl nȣmaĭ e sekretȣ̆ kînd îllȣ̆ шtie nȣmaĭ treĭ inшĭ.

П. — Daka n'aцĭ avȣt vre ȣnȣ̆ skoпȣ̆ askȣnsȣ̆, пentrȣ чe n'aцĭ koпiat testȣl franцesȣ̆ din пrefaцa oпereĭ lȣĭ Marat, чi aцĭ tradȣs пrefaцa în romъneшte?

A. — Aчeastъ întrebare mъ пriveшte nȣmaĭ пe mine: kъчĭ fratele Mavrodolȣ nȣ este dekъt ȣn simпlȣ koпistȣ̆ al tradȣчeriĭ melle, шi a dorit s'o aibъ пentrȣ mȣlцȣmirea sa пroпrie, шi ka o sȣvenire maĭ mȣlt dela amikȣl sъȣ̆ intimȣ̆. Adevъrȣl, Domnilor, este kъ aшĭ fi dorit, пentrȣ folosȣl Romъnilor, sъ imпrimȣ̆ într'o zi toatъ kartea, nȣ nȣmaĭ пrefaцa; dar gъndindȣmъ maĭ matȣr la konsekȣinцele пȣbliчitъцiĭ шi la greȣtъцile tiпъririĭ, am amînat tradȣчerea kъrцiĭ пentrȣ alцĭ timпĭ; шi fiind-kъ

апукassem съ tradукŭ пrefaца, am пъstrato arunкънdu-o întrе чelle-l-alte хîrtiĭ *intime*, kari azĭ se aflъ în пossessia Dumneavoastrъ, rъmînd uĭtatъ пънъ astъzĭ, кънd пoesia mea a пrovokat violarea domiчiliuluĭ meŭ.

П. — Aчesta e adevъrul; însъ пe jumъtate: aĭ askuns чeva. Пrekum aĭ avut kuragiul a пublika azĭ пoesia, aĭ fi avut kuragiul a пublika tot azĭ шi kartea inчendiarъ a luĭ Marat; шi mijloaчele пekuniare le-aĭ fi gъsit la чeĭ ku stare de tramпa Dumitale. Fiĭ frankŭ пînъ în kaпъtŭ. Kartea tradusъ este? Este пusъ sub tiпarŭ? Sпune adevъrul.

A. — Kartea пu e tradusъ, Domnilor: пrobъ, kъ s'ar fi aflat шi tradukцia kъrцiĭ allъturea ku tradukцia Пrefaцeĭ întrе хîrtiile чe sunt înaintea DV. Nu пuteam traduчe kartea fъrъ пrefaцъ, aчeasta fiind maĭ imпortantъ dekъt materia kъrцiĭ. Dar sъ пresuпunem kъ tradukцia esistъ, kъ aшĭ fi aflat шi banĭ пentru tiпъrirea eĭ; kredeцĭ Dumneavoastrъ kъ s'ar fi gъsit azĭ vre unŭ tiпografŭ kare sъ ia asuпrъ'шĭ o aшa de mare rъsпundere? În fine, aveцĭ mijloaчe; vъ пuteцĭ înkrediнцa de adevъrŭ înшivъ.

П. — A propos. (kъtre D. Пlaiano).

Aцĭ черчetat daka karțea lȣĭ Marat se aflъ la bibliotеka skoaleĭ?

Шlaiano. — S'a ши ridikat kȣ alte kъrцĭ de felȣl ачesta. Bibliotekarȣl a mъrtȣrisit kъ D. Ariчeskȣ a fost la bibliotekъ maĭ mȣlte zille d'arъndȣl, sȣnt kъte-va lȣnĭ d'atȣnчĭ; ши k'a fъkȣt nиште notiцe dȣпъ niште kъrцĭ; nȣ цine însъ minte че kъrцĭ aȣ fost aчellea.

Прez. — (kъtre Mavrodolȣ). Че kaȣtъ tradȣkцia Dȣmitale la D. Ariчeskȣ?

Mavr. — Dȣпъ че am skos kопие dȣпъ tradȣkцia Domnȣlȣĭ Ariчeskȣ, am skimbat tradȣkцiile, опrind eȣ пе a D-lȣĭ, ши lъsъndȣ'ĭ пе a mea Dȣmnealȣĭ, спre semnȣ de amiчiцie ши addȣчere a minte.

Прez. — Vъ kȣnoaштeцĭ de mȣlt amîndoĭ?

Mavr. — Dela 1838.

Прez. — Sъnteцĭ пrieteni veki?

Mavr. — Dar, Domnȣle; amiчĭ de kollegiȣ. —

Прez. — Прin ȣrmare, trebȣe sъ kȣnoштĭ toate sekretele Domnȣlȣĭ Ariчeskȣ?

Mavr. — Ka че fel de sekrete?

Прez. — Tot felȣl de sekrete.

Mavr. — Sȣnt sekrete kari nȣ se пotȣ

spune niчĭ kiar la amiчiĭ *intimi*. Nu штiŭ чe fel de sekrete înцellegeцĭ DV.

Prez. — Bunioarъ, kunoштĭ Dumneata poesia aчeasta?

Prezidentul îĭ întinde o kopie dupъ *Blestemul Romъnieĭ*.

Mavr. — N'o kunosk, Domnule.

Prez. — Kum se poate? O kunoaштe toatъ lumea!

Mavr. — Poate s'o kunoaskъ toatъ lumea шi eŭ sъ nu o kunoskŭ. Sunt vr'o чinчĭ lunĭ dekъnd nu m'am întъlnit ku amikul meŭ, prekum vъ puteцĭ înkredinцa dela D. Administratorŭ de Dъmboviцa. N'am eшit nikъirĭ din Tîrgoviштe în timpul aчesta.

Prez. — Aцĭ putut sъ vъ korrespondaцĭ ku toate astea.

Mavr. — N'am skimbat niчĭ o vorbъ prin skris, în timpul aчesta, ku amikul meŭ; шi ku nimenĭ însfîrшit, fiind timpiĭ foarte kritiчĭ!"

Prezidentul sunpъ klopoцelul шi îngrijitorul intrъ.

Prez. — (kъtre Mavrodolu). Urmeazъ pe Dumnealuĭ.

Mavrodolu esse, însoцitŭ de îngrijitorul poliцieĭ.

Dȣпъ плекarea amikȣlȣĭ meȣ̆, tribȣnalȣl kontinȣъ чerчetarea tȣtȣror xîrtiilor lȣate din Къmпȣlȣngȣ̆; апоĭ mъ kondȣsserъ iaръшĭ la arrestȣ̆.

Desпre amikȣl meȣ̆, nȣ шtiam nimikȣ̆; kъnd aflaiȣ̆ dela frate-meȣ̆ kъ este arrestat m'aĭ d'o lȣnъ la Agie, allъtȣrea kȣ arrestȣl meȣ̆: ȣnȣ̆ singȣr пъrete desпъrцia înkisorile noastre. Аша de апproaпe, шi a nȣ ne пȣtea vorbi! Inventarъm ȣn mijlokȣ̆ de konvorbire: la ȣnȣ̆ semnal dat în пъretele че desпъrцea arrestȣl nostrȣ, eшeam amъndoĭ sȣb differite пretestȣrĭ, însoцiцĭ de sentinellele noastre; шi ne întъlneam în пodȣl kaselor, la пiчorȣl fȣiшorȣlȣĭ de fokȣ̆, ȣnde, faцъ kȣ sentinellele, ne kommȣnikam sȣfferinцele шi ideiле în limba franчesъ.

Ачeastъ feriчire nȣ цinȣ mȣlt: îngrijitorȣl Поліцieĭ dette ordinȣ̆ sentinellelor ka sъ nȣ ne maĭ lase a ne întъlni; ast-fel fȣrъm liпsiцĭ de singȣra konsolaцiȣne че aveam! Liпsit шi de ачeastъ dȣlче distrakцie, lȣaiȣ̆ ȣnȣ̆ kъrbȣne din sobъ шi înчeпȣiȣ̆ sъ ȣmпlȣ пereцiĭ înkisoriĭ kȣ figȣrĭ ka чelle ȣrmъtoare: kaпete пȣse în цeпĭ; boerĭ, în vestminte de sъteanȣ̆, dȣkъnd boiĭ de fȣnie, kari boĭ tîrraȣ̆ karre kȣ пrovisiȣnĭ d'alle armateĭ mȣskъleшtĭ; boerĭ bъtȣцĭ kȣ

knȣtȣl; boerĭ bъtȣцĭ la fallangъ; boerĭ sȣb formъ de lȣпĭ ши de boĭ, în genȣke înaintea Mȣskalȣlȣĭ sȣb formъ de ȣrsȣ̆; ши o mȣlцime de karikatȣrĭ de felȣl aчesta, fъkînd allȣsiȣne la пatriotismȣl boerilor ши la ortodoksia Mȣskalilor.

D-nȣ îngrijitorȣ̆ mъ ameninцa kȣ D-nȣ Aga, daka voiȣ̆ maĭ reпeta aчeste *mînzȣlitȣrĭ* пe пъreцĭ; ши îndatъ штergea toate karikatȣrele; adoa zi însъ пъreцiĭ eraȣ̆ пlinĭ de alte karikatȣrĭ maĭ пosnaше, maĭ satiriчe. Aчeasta se ȣrmъ maĭ mȣlte zille; пînъ kъnd îngrijitorȣl, obbosit a tot штerge пъreцiĭ, mъ lъsъ a'mĭ faчe gȣstȣl nesȣпъrat.

Dar чea maĭ dȣlчe distrakцie era konvorbirea kȣ sentinellele, kari eraȣ̆ пomпierĭ: în timпȣl шederiĭ melle la Agie, fъkȣiȣ̆ aчestora o пroпagandъ naцionalъ kare'шĭ va da frȣktȣlȣ̆, krezȣ̆, la timпȣlȣ̆ kȣviinчosȣ̆. Aчeasta se ȣrma noaпtea, dȣпъ чe se kȣlkaȣ̆ toцĭ; sentinella atȣnчĭ intra în kamera mea, se rezima în пȣшkъ, ши eȣ̆ mъ aшezam înaintea kъminȣlȣĭ ȣnde ardea ȣnȣ̆ fokȣ̆ mare, ши îĭ dam lekцiĭ de istorie ши de пolitikъ; iar ellȣ̆ îmĭ desvъlea abȣzȣrile ши nelegiȣirile zaпчiilor ши arendaшilor, oftъnd ka ши mine dȣпъ gȣvernȣl *Dreпtъцiĭ*

ші al *frъціеї!* Ачеste попцї fъrъ челle маї dълчї din arrestъl meъ la Agie.

ŞEDINŢA A PATRA.

24 Іanъarie, Мїerkъrї.

Прez. — Ештї kemat, Domnъle, ka tot че аї m'ъrtъrisit verbal în челle treї шedinцe превеdente, съ le аштernї пе xîrtie singъr Dъmneata.

Аriч. — Бъkъros, Domnilor. Dar, въ rog, între xîrtiile lъate dela Кътпъlъngъ, съnt ші пiште tradъkцiї litterare, kare ar trebъi съ mi se înапоieze.

Ioanid. — Nъ'цї faче trebъinцъ ачеlle xîrtiї.

Аriч. — Съnt пrопrietatea mea, kare nъ съпъrъ gъvernъl; ші пrопrietatea e sakrъ.

Прez. — Пе ачеllea цi le vom înапоia.

Аriч. — Мълцъmim, Domnъle.

Къ toate ачеstea, nічї пънъ azї nъ mi s'аъ înапоiat.

Мъ аше zaiъ dъпъ ачееа пе ъпъ skaъnъ, ші redigeaiъ пrочеsъl-verbalъ komпъsъ de 21 de artikolї. Пе kънd skriam, D-nъ Argiropolъ zisse kъtre чеї de faцъ:

— „Quelle rage d'écrire! Че tsrbare are de a skrie!

Dsпъ terminarea проческlsĭ, îllŏ речitiiŏ шi'l ssbskrisseiŏ.

Dsпъ ачееа D. Argiroпols mъ trasse lîngъ o fereastrъ, шi'mĭ zisse:

— 'Mĭ-aŏ vorbit mslцĭ de Dsmneata, rsgîndsmъ a'цĭ sшsra пedeaпsa. Ачeasta atîrnъ nsmaĭ dela D-ta. Din черчetare, m'am înkredinцat kъ eшtĭ *konillŏ fsrъ sпeriinцъ*, kare meritъ indslgenцa ачellora пe kare 'ĭ-aĭ attakat, ks atîta înverшsnare шi negîndire, în *sekъtsra* ачeea de *rimadъ*. Generalsl Dixamel este milostivŏ шi ertъtor; te sfъtseskŏ dar a'ĭ чere ertare, deklarъnd înskris kъ aĭ fъkst rimada într'sn minst de esaltaцie, шi îndemnat de alцĭ esaltaцĭ ka Dsmneata. Ачeasta îцĭ va mikшora osъnda; шi,... пoate, te vor erta. Voiŏ rsga шi eŏ пe Generalsl Dixamel пentrs D-ta.

Dar de че n'aĭ sпss kъ eшtĭ de doъzeчĭ de anĭ, ka sъ'цĭ sпsrъm osъnda?

— Daka e sъ ssfferŏ osъnda, de че sъ maĭ sпsiŏ minчsnĭ? Ш'aпoĭ, o asemenea minчsпъ mi se пare koпillъreaskъ.

— Orĭ ksm, Dsmneata sъ faчĭ чeea че zikŏ eŏ: kъчĭ alt-fel, veĭ ssfferi greŏ; vina D-le este *mare*, шi meritъ o пedeaпsъ

esemnlarъ: nъ noate attaka чineva neneden-sit *nersoanna sakrъ* a aъgъstъlъĭ îmnъrat al Rъssieĭ [1]. Gîndeште-te mator; noцĭ fi trans-nortat în Rъssia, de ъnde noate nъ veĭ maĭ vedea Цarra. Aĭ mъmъ?

— Dar, Domnъle.

— Gîndeштete la biata mamъ-ta, чelъ nъцinъ.

— Sъ vъ snъцъ, Domnъl meъ. Чeea чe am fъkъt, am fъkъt din konvinkцie шi kъ konштiinцъ; îmĭ vine foarte greъ a mъ retrakta. Шtiĭ, Domnъle, чe-am sъfferit 24 de ore din nartea kъgetъlъĭ meъ, fiind-kъ am tъgъdъit kъtre Domnъl Aga, în zioa arrestъrii, kъ nъ sъnt eъ aъtorъl Blestemъlъĭ? Krezъ kъ'цĭ va fi snъs noate D. Aga, kъ la înчenъt am tъgъdъit, nъmaĭ gъndindъmъ la biata mamъ; însъ am nlъtit skъmnъ aчeastъ laшitate. Am nlъtito kъ 24 de ore de o agonie terribilъ! Maĭ bine voiъ sъ morъ snînzъrat шi îmnъшkat dekît sъgrъmat de kъgetъ, шi tъrrînd o viaцъ de Παria! Eartъ-mъ; nъ noчiъ faчe чeea чe mъ novъцъeштĭ. Iъbeskъ ne mama maĭ mъlt dekît viaцa mea; dar iъbeskъ

[1] Nъ taie чineva nenedensit în karnea viъ a ъneĭ krime kontimnъrane, шi maĭ alles kъnd e aчeaчa krimъ шinъterikъ! *Victor Hugo.*

Onnoarea ші Џarra maĭ mѕlt dekъt пe mama kiar: kъчĭ чe foloseште a fi bine, eŭ, mama, ші тоџĭ aĭ meĭ, iar doъ millioane de Romъnĭ sъ sѕffere robia, ѕmilirea, пeirea?

— Шi Dѕmneata o sъ îndreптezĭ lѕmea kѕ ѕmerѕl?

— Nѕ, într'adevъr; dar kъnd fie-kare Romъnŭ va lѕkra ka Aпostolii lѕĭ Xristos, пeste 10 saŭ 20 de annĭ sъmъnџa dela 48 îшĭ va da rodѕl eĭ.

— Nѕ'џĭ a maĭ eшit *gѕrgѕѕnele* din kaпŭ?

— Aчeasta e kredinџa mea, konvikџia mea; ші trebѕe resпektatъ, krezŭ. Daka te interesezĭ de soarta mea, ші maĭ alles de biata mama, te rogŭ, nѕ ka пe ѕn jѕdekъtor, чi ka пe ѕn tatъ de famillie, te rogŭ, mijloчeште a mъ esila la vre o mъnъstire în jѕdeџѕl Mѕшчel, sпre a пѕtea vedea maĭ des пe biata mamъ: fiind kъ e пъtimaшъ de doъzeчĭ de anĭ trekѕџĭ! Atѕnчĭ voiŭ krede kъ te interesezĭ într'adevъr de soarta mea; rekѕnoштinџa mea va fi eternъ! Iar daka aчeasta nѕ se va пѕtea, чel пѕџin mijloчeште a fi arrestat la ѕnŭ lokŭ kѕ amiчiĭ meĭ dela Mъrginenĭ, ka sъ simџŭ maĭ пѕџin sѕfferinџa arrestѕlѕĭ, ші sъ mъ distrezŭ de sѕvenirea dѕrerii mameĭ.

— Vommŭ vedea. Te las съ te maĭ gъndeшtĭ.

Kъnd eшeam пe ушъ, D. Argiroпolу zічea kъtre чeĭ de faцъ:

„Incorrigible!“

Kare se tradуче пe limba moшilor meĭ: Nу'l skoцĭ din ideile луĭ!

Adoa zi, Marцĭ 23 Ianуarie, frate-meŭ veni съ'mĭ спуe kъ шi dînсулуĭ 'ĭ-a zis D-ну Ioanid ka съ mъ îndemne a чere ertare la Generaлул Diуxamel пrintr'o пetiцie, în kare съ arъtŭ kъ aчea пoesie s'a fъkут într'уn momentŭ de esaltaцie. Rъспунseiŭ frate-meŭ:

— La sfîrшitул пroчesулуĭ-verbalŭ, skrisŭ de mine în шedinцa din урmъ, am fъkут aпeлŭ la klemenцa Domnitorулуĭ Цъrreĭ, ka съ'mĭ ушуreze пedeaпsa, avъnd în vedere sуfferinцa mami; maĭ mулt ну пoчiŭ faчe. (¹) E destулŭ, saŭ пrea mултŭ шi aчea-

(¹) Sунt niшte пъrцĭ intime шi obskуre în inima omулуĭ kare 'l fakŭ съ se moaie ун minут, în durerile чelle marĭ, fie kурagiул чellŭ maĭ mъndrу. Уnŭ koпillŭ, o konsoartъ, ун tatъ bъtrîn, o мумъ, sунt пуцin луkrу пentrу omŭ? Oratorул Romeĭ (Чiчeron) пleakъ grумazул fъrъ a îngълbeni суb kуцitул чentуrionулуĭ Lenas; пlînse însъ kъnd se gîndi la kasa sa dъrъmatъ de Clodius. *Victor Hugo,*

sta, de kare mъ kъeskŏ azĭ; însъ amorъl kъtre mama, ideea sъfferinцeĭ salle, m'aŏ nevoit a faче шi aчeasta, kontra inimeĭ шi пrinчiпiilor melle. Чe! voeskŏ Dъmnealor a mъ arъnka în abisъl în kare a kъzъtŏ bietъl Katina? Kiar kъnd n'aшĭ avea de esemпlъ пe infortъnatъl meŏ amikŏ, amŏ destъlŏ kъragiŏ moralŏ a sъfferi orĭ-чe din пartea Karnefiчilor пatrieĭ melle.

— Eŏ n'am venit sъ te îndemnŏ la o faпtъ rъшinoasъ; mъ kъnoшtĭ îndestъlŏ, îmĭ zisse fratemeŏ; îцĭ raпortezŏ nъmaĭ чeea чe mi s'aŏ zis, stъrъind шi eŏ, ka шi Dъmneata, a nъ faчe nimik kontra oпoareĭ, kъgetъlъĭ шi datorieĭ Dъmitale de Romъnŏ шi de omŏ; maĭ alles kъ пedeaпsa tot 'цĭ o пriimeшĭ; aпoĭ, orĭ la Mъrgineni, orĭ la Kievŏ, orĭ la Snagov, tot arrestŏ este, tot esiliŏ; шi eŏ aшĭ fi maĭ tristŏ sъ te ierte, dekъt sъ te esileze. Чe ar ziчe oare jъnimea dela 48, kъnd ar aъzi kъ Rъшiĭ te-aŏ liberat? Ar krede kъ te-aĭ retraktat. Nъ mъ gîndeskŏ dekъt la biata mamъ! însъ va sъfferi шi isbirea aчeasta a soarteĭ, ka atîtea altele!"

Merkъrĭ, 24 Ianъarie, Mavrodolъ fъ li-

berat; ellŏ veni sъ mъ vazъ în arrestȣlŏ meŏ, însoцit de maĭkъ-sa.

— Чe! aĭ skъпat?! îlŏ întrebaiŏ kȣ bȣkȣrie.

— Dar чe krimъ a fъkȣt, ka sъ'l цiie înkisŏ? observъ mȣma amikȣlȣĭ meŏ.

— Tokmaĭ de aчeea mъ bȣkȣr, Doamna mea, kъчĭ a skъпat amikȣl meŏ, чe fȣ arrestat din kaȣsa mea, шi пe nedrenтate.

— Nȣ e nimik, zisse fratele Mavrodolȣ; îmĭ пare bine kъ am sȣfferit шi eŏ пentrȣ o kaȣsъ jȣstъ; îmĭ пare însъ rъŏ de tine, Silfȣle, kъ te trimite la Snagovŏ!

— La Snagovŏ?!! Шtii bine?

— Aшa am aȣzit! observъ mȣma amikȣlȣĭ meŏ, oftъnd.

Într'aчestea veni шi fratemeŏ.

— A eшit offisȣl lȣĭ Шtirbeĭ, îm zisse aчesta, пrin kare te trimite la Snagovŏ, пe ȣn termenŏ nexotъrъtŏ.

— Eшtĭ sigȣr? întrebaiŏ kȣrios.

— Viŏ dela Sekretariat, ȣnde am чitit însȣmĭ offisȣlŏ (1).

(1) Пe kъt пe addȣчem aminte, sensȣl offisȣlȣĭ era aчesta:

„Kȣ destȣlъ пъrere de rъŏ mъ vъzŏ silit a trimite пe Kostake Ariчeskȣ la mъnъstirea Snagovȣlȣĭ, пъnъ la dъsъvîrшita lъmȣrire a înпrejȣrъrilor ivite asȣпrъ'ĭ."

PARTEA II.

ȚECE LUNĬ LA SNAGOVŬ.

EPISTOLĂ FAMILLIARA,

dedicată

amiculuĭ și frateluĭ meŭ de poesie

D-nu G. Z. C.....

Nȣmaĭ kѫnd sȣntem în esiliȣ simцim
maĭ mȣlt пatria în inima noastrѫ.
Victor Hugo.

I.

În eпistola din ȣrmъ, amikȣl meȣ Iorgȣшor,
Чea kȣ data dela zeчe a le lȣniĭ lȣĭ kȣntorȣ,
Daka 'цĭ maĭ addȣчĭ aminte, шtiĭ kъ'цĭ пromisesemȣ eȣ
Sъ'цĭ deskriȣ în пoesie esilȣl d'ȣn anȣ al meȣ.
Kȣ okasia aчeasta îцĭ trimiцȣ din Kъmпȣlȣngȣ
Пoesia чea пromisъ, чe-o sъ fakъ ȣn drȣmȣ lȣngȣ(1).

(1) La 1851, amikȣl meȣ K..... se afla la Пaris în stȣdiȣl dreпtȣlȣĭ.

Kaѕsa-arrestъriĭ melle o kѕnoшtĭ destѕl de bine:
De esilѕl meѕ vorbirъ kiar jѕrnalele streine (1)
Vrînd a rъsbѕna Martiriĭ esilaцĭ ш'esnatriaцĭ,
Viktime alle Rѕssieĭ ш'alle чellor sчellъraцĭ,
Anatema Romъnieĭ arѕnkaiѕ asѕпra lorѕ,
Demaskъnd în faцa Цъrreĭ пe Mѕskalѕl пrotektorѕ.

Astъ imпrekaцiѕne, пѕ шtiѕ kѕm s'a întъmпlat,
Într'o zi kъzѕ în mъna ѕпѕĭ sпionѕ blestemat,
Kare, — sъ se rekomande Maiestъцiĭ чeĭ kalmѕчe —
Alеargъ kѕ ea îndatъ шi lѕĭ Diѕxamel o dѕчe.
Maĭ mѕlцĭ jѕnnĭ se arrestarъ în înkisoarea Agieĭ,
Vrînd kѕ astѕ mijlokѕ sъ afle п'aѕtorѕl пoesieĭ.
Eѕ mъ deklaraiѕ atѕпчea al пoesieĭ aѕtorѕ,
Шi liberъnd пe toцĭ пrinшiĭ, okkѕпaiѕ eѕ lokѕl lor.

II.

Dѕпъ doъ lѕnĭ aшпroaпe de 'nkisoare sпionatъ,
Jѕdekat fiind kѕ formъ (пoaпtea, k'ѕшa înkѕiatъ)
Fѕiѕ destinat la karчerъ, п'ѕn termen пexotъrît.

Am пornit din kaпitalъ пe ѕпѕ timпѕ foarte ѕrîtѕ:
Sѕs пinsoare, jos шочirlъ. Biata sъпioara mea,
Kѕ пaтrѕ bidibiĭ de пoшte, шi kѕ doĭ jendarmĭ în ea,
Se tîrra, ѕite, пrin tiпъ tokmaĭ ka ѕпѕ Mѕskal beatѕ.
Abea sosiiѕ la пaтrѕ ore la lokѕl чellѕ destinatѕ.

III.

Iar la пoarta mъпъstiriĭ ѕn kѕstodѕ пe'ntîmпinъ,
Шi de dorobanцĭ o чeatъ sania înkѕngiѕrъ:

(1) Vezĭ La Roumanie renaissante, par Sébastian Rhéal.

Eĭ krezъsserъ kъ vine Vornikъl'de înkisorĭ;
De aчeca alergarъ vre o zeчe slъjitorĭ
Kъ alaiъ шi попnъ mare din trъsъrъ-a пe lъa;
Aflînd însъ чine este, înчeпъrъ a 'njъra.

De odatъ aъzirъm o voчe ka de Stentorъ:
Era voчea lъĭ Enake, Marele îngrijitorъ.
„Trageцĭ, bre, sania la skarъ! strejile la postъl lor!
„Sъ s'аппrinzъ felinarъl! keile dela 'nkisorĭ!"

La ъnъ gestъ al lъĭ Enake, — bestie înkornoratъ,—
De zeчe gendarmĭ îndatъ sania пe fъ blokatъ.
Koborîrъm eъ ш'Апostol(1) în kammerъ la Пitarъ(2),
Чe mъ пriimi întokmaĭ ka шi пe ъn mare tîlxarъ.
Dъпъ чe 'чiti Enake ordinъl de arrestáre,
Între frate-meъ шi dînsъl înчeпъ disпъtъ mare.

— Aiчea пъ deslъшaшte ъnde sъ пъiъ п'arrestantъ,
Observъ îngrijitorъl, kъ ъnъ tonъ пrea arrogantъ.
Iar Aпostol i rъsпъпse: — Frate-meъ, arxonПitarъ,
Nъ este xaĭdъkъ de kodrъ, пъ este vre ъnъ tîlxarъ,
Ka sъ'l tratezĭ шi пe dînsъl ka пe aчeшtĭ kriminalĭ;
Vina frate-meъ e пъmaĭ, ъra чea kъtre Mъskalĭ.
— A! e d'ъĭ kъ baiarakъl! kare vrea akъm doĭ anĭ
Ka sъ пe ia kъ d'asila rangъrĭ, moшiĭ шi цiganĭ.
În temniцъ dar sъ шazъ, kъ fearrele de piчoare.
— Aĭ moшiĭ, arxon Пitare? — De чe astъ întrebare?
Eъ moшiĭ пъ am, dar are arxon цilibĭ Arsake:
Eъ sъnt omъl Dъmisale. — Nъ'l kъnosk, arxon Enake;

(1) Frate-meъ. —
(2) Îngrijitorъl temniцeĭ.

Însъ 'ųĭ addsk o skrisoare dela ginerile sъȣ,
Dela Vorniksl Mъneskъ (¹), че este amiksl meȣ.
— Sъ vedem, zisse boersl, ks snȣ tonȣ maĭ omenosȣ;
Шi чiti înчet skrisoarea, lъsъndъ'шĭ чisbsksl josȣ.
,,Ns este destsl aчcasta, observъ arxon Пitarȣ;
Asta e o skrisorikъ, e чeva partikslarȣ.
Voiȣ trimite kiar aksma шtafetъ la Vorniчie,
Sъ'mĭ dea xîrtie formalъ шi deslsшitoare mie
Ѫnde sъ пsiȣ п'Ariчeskъ: în temniųъ, ka tîlxarȣ?
Saȣ aiчĭ, în vr'o kilie? — Ksm se пeate, arxon Пitarȣ?
Nenea e feчor de oamenĭ, ns este ksm sokoteшtĭ;
Eȣ îųĭ spsiȣ ka sъ'ųĭ ieĭ seama, kъ în srmъ te kъeшtĭ.
— Dar ts чe ziчĭ, fa, nevastъ? — Sъ se пsie 'ntr'o kilie
Пъn' ųĭ o trimite rъspsnssl пrea Чinstita Vorniчie;
Шi пorsnчindъ'ųĭ stъпъnsl în temniųъ a'l bъgà,
Te veĭ sъпsne пorsnчeĭ. — Bine ziчe Safta mea.,,(²)
Шi boersl dette ordinȣ sъ пe dskъ 'ntr'o kilie,
Пornind îndatъ шtafetъ la Чinstita Vorniчie.

IV.

Пrima пoante în esiliȣ n'am închis okiĭ de lok;
Aųųiniiȣ vr'sn kart de orъ, însъ somnȣ a fost, orĭ fok?
Niшte ghimпoase insekte în aerȣ mъ legъna:
De snȣ anȣ пemъtsratъ aчea kilie erà....
Adaogъ la aчeasta шi snȣ gerȣ de boboteazъ,
Kîųĭ va kiųoranĭ kъt mîųa чe de viȣ vrea sъ mъ roazъ,
Ѫrletsl de lsпĭ afarъ, bsxa чe se vъetà,
Шi de kъĭnĭ vre o dszinъ чe 'n satsl veчin lъtrà.
Msѕikъ armonioasъ, demnъ de snȣ пoetȣ lirikȣ,
Maĭ alles kъnd e пoetsl шi пrisonnierȣ пolitikȣ.

(¹) Vornikȣ de temniųe la 1850. (²) Soųia îngrijitorslsĭ.

Аппrinseiѕ din noѕ lѕmina, ші 'нчепѕiѕ а mъ пrimbla
Пrin modesta kilioarъ, че de zeче нашї era.
Мъ пrimblaiѕ vr'o doъ ore, alte doъ am чitit;
Ші abea kam desпre zioъ пrea пѕцin am addormit.

Adoa zi al meѕ frate la Бѕkѕreштї s'a întors
Sъ skoaцъ de la Мъneskѕ ѕnѕ ordinѕ maї omenos.
Zioa Sъmbeteї, amiче, o петrekѕiѕ foarte rъѕ:
Ideї triste, ideї negre mъ balotarъ mereѕ;
Мъ armaiѕ însъ îndatъ kѕ *Sпeranца* ші *Kredinца*,(1)
Ші mi se пъrѕ ѕшoarъ ші плъkѕtъ sѕfferinца:
Sѕfferiam пentrѕ drentate, пentrѕ-al патrieї amorѕ,
Ka атiцї martirї illѕstriї, ші ka însѕшї Salvatorѕ.

Zioa a treea în fine resъri kѕ bѕkѕrie:
Vorniчia dette ordinѕ ka sъ шezѕ tot în kilie,
Чertъnd пe пitarѕ Enake în modѕl чellѕ ѕrmъtorѕ:
„Kѕm de n'a 'пцellesѕ ellѕ oare dѕxѕl чellѕ deslѕшitor;
„Dѕxѕl пorѕнчеї înalte, kare ast-fel glъsѕia:
„*Sѕ tratezї пe Ariчeskѕ dѕпѕ xaraktira sa?*„

Kamera mea da sпre baltъ: ѕnѕ патѕ нѕmaї de kѕlkat,
O mesчoarъ ші ѕнѕ skaѕnѕ, ші lingѕra de mînkatѕ.
(Kъчї kѕцitѕ ші fѕrkѕliцъ нѕ skrie la arrestanцї:
Se înjѕnghie kѕ kѕцitѕl, fiind niшte sпînzѕraцї).
Ѕnѕ dorobanцѕ ferestrѕia, ші altѕl ѕша пъzea;
Lektѕra ші поesia fѕrъ distrakцia mea.

Astà цinѕ пъn' la zioa d'ѕnsпre-zeче Febrѕare: •
Zi skѕmпъ, че пentrѕ mine fѕ o mare serbъtoare.
Kъчї atѕнчї Domnѕl Мъneskѕ (ѕnѕ bъrbat пrea delikatѕ,
Kare se пѕrtъ kѕ mine ka kreштinѕ adevъratѕ)

(1) Vezї Sпeranцa ші Kredinцa în Lyra.

Чe de sȣvvenire,
Чe visȣrĭ d'amor,
Пline de simцire,
Vъ lasȣ̆ ka odorȣ̆!

Adio, barчelle,
Kare aцĭ fъkȣt
Kinȣrile melle
Toate sъ le ȣĭt!

Шi tȣ, sentinellъ,
Чe mъ însoцiaĭ;
Шi tȣ, filomellъ,
Чe mъ konsolaĭ!

Шi tȣ, lebejoarъ,
Kare mъ distraĭ
În fie-чe searъ
În lȣna lȣĭ Maĭ!

Adio, пlъtikъ,
Dȣlчe пeшtiшorȣ̆,
Kȣ gȣriцъ mikъ,
Kȣ karne d'Amorȣ̆!...

Шi tȣ, koпilliцъ
Dela Цigъneшtĭ,

Kȣ dȣlче gȣriцъ,
Шi kȣ okĭ шerпeшtĭ!...

Rъmъneцĭ kȣ bine,
Sîrmanĭ arrestanцĭ;
Vъ ȣrezȣ̆, ka mine,
Sъ fiцĭ liberaцĭ!

Adio шi voъ,
Sъtenĭ, fraцiĭ meĭ,
Kare'mĭ dîdeaцĭ oȣ̆ъ,
Gъinĭ шi пȣrчeĭ!

Lokȣrĭ mȣlt dorite,
Ȣnde am gȣstat
Zille liniшtite,
Adio! am пlekat!

7 Dekembrie 1850.

FINE.